

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

NARSİSTİK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE MESLEK SEÇİMİ ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

TEZİ YAZAN
Beyhan HACIOĞLU

Danışman: Prof Dr. Gülşah SEYDAOĞLU

Jüri Üyesi: Prof Dr. Bekir Aydın LEVENT

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Soner ÇAKMAK (Çukurova Üniversitesi)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MERSİN / OCAK 2020

ONAY

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ' NE

201710057 numaralı öğrencimiz olan **Beyhan HACIOĞLU** tarafından hazırlanan **“NARSİSTİK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE MESLEK SEÇİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ”** başlıklı bu tez çalışması jürilerimiz tarafından **oybirliği** ile **Psikoloji** Ana Bilim Dalında **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

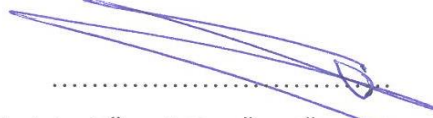
.....

Üniv. Dışı - Asıl Üyesi- Tez Danışmanı - Jüri Başkanı: Prof. Dr. Gülşah SEYDAOĞLU

(Çukurova Üniversitesi)

.....

Üniv. İçi – Jüri Asıl Üyesi: Prof. Dr. Bekir Aydın LEVENT

.....

Üniv. Dışı - Jüri Asıl Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Sener ÇAKMAK

(Çukurova Üniversitesi)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

.....

10/ 01 / 2020

Doç. Dr. Murat KOÇ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’ndaki hükümlere tabidir.

İTHAF

Canım oğluma ve eşime

ETİK BEYANI

Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
 - Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
 - Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
 - Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
 - Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,
- bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

10 /01 / 2020

Beyhan HACIOĞLU

TEŞEKKÜR

Zorlu tez yazım sürecinde gerek konunun tespitinde gerekse yapılan tüm çalışmalarda yardımını hiç esirgemeyen güler yüzüyle beni motive eden ve bu zorlu süreçte danışmanım olmayı kabul eden değerli hocam Prof. Dr. Gülşah SEYDAOĞLU'na içtenlikle teşekkür ederim.

Yüksek lisans süresi boyunca çok değerli bilgi birikimiyle bize yol gösteren değerli hocalarımız Prof. Dr. Şükrü UĞUZ ve Dr. Öğrt. Üyesi Soner ÇAKMAK'a teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans süresince sürekli yanımda olup bana desteğini sunan Sibel BOZKURT ve Bahar DEĞİRMENCİ 'ye. Verilerin toplanması ve analiz edilmesi sürecinde yardımını esirgemeyen Aslı BOZ'a ve tez aşamasında destek olan Selin ALKEVLİ'ye teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Yüksek lisans süresi boyunca bazı zamanlar ihmal etmek zorunda kaldığım buna rağmen bu zorlu süreç boyunca benden desteklerini esirgemeyen eşime ve oğluma teşekkür ederim.

ÖZET

NARSİSTİK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ İLE MESLEK SEÇİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Beyhan HACIOĞLU

Yüksek Lisans Tezi, Psikoloji Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Gülşah SEYDAOĞLU

Ocak 2020, 69 sayfa

Narsisizm kavramı psikolojinin her zaman ilgi gösterdiği ve günümüzde de tartışılan kavramlarından biridir. Bazı uzmanlar tarafından çağın vebası olarak adlandırılan narsisizm, bireyin kendini diğer bireylerden daha üstün gördüğü ve diğer bireyleri kendi çıkarları için kullandığı bencil bir kişilik özelliğidir. Bazı meslekler için bu kişilik özelliğinin baskın olması risk oluşturabilir. Özellikle fedakarlık, adanmışlık, eşduyum gibi özellikler taşıması beklenen bazı meslek gruplarının bencil kişilik yapısına uygun olmadığı, bu kişilerin hem hizmet verdikleri grupları hem de kendilerini mutsuz edeceği öngörülebilir. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin narsistik kişilik özellikleri ile meslek seçimi arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma, Çukurova Üniversitesi'nde farklı bölümlerde öğrenim görmekte olan 235'i kadın 159'u erkek toplam 394 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada, üniversitede sağlık, sosyal ve fen bilimleri alanında öğrenim görmekte olan öğrencilere Kişisel Bilgi Formu ile Narsistik Kişilik Envanteri (NKE) uygulanmıştır.

Katılımcıların %39,3'ü sağlık bilimleri alanında, %40,6'sı da sosyal bilimler alanında ve %20,1'i fen bilimleri alanında öğrenim görmektedir. Sağlık bilimlerinde okuyan öğrencilerin narsisizm puan ortalamaları ($5,6 \pm 3,7$), sosyal bilimlerde ($6,0 \pm 3,6$) ve fen bilimleri alanında okuyan öğrencilerin ise ($7,0 \pm 3,7$) olarak saptanmıştır ($p=0,018$). Narsisizmin alt boyutları seçilen bölümler arasında karşılaştırıldığında sömürücülük ($p=0,001$) ve üstünlük ($p=0,033$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Öğrencilerin okudukları alt bölümler incelendiğinde diş hekimliği ($8,2 \pm 2,4$), güzel sanatlar ($7,7 \pm 3,9$) ve mühendislik ($7,0 \pm 3,7$) bölümlerinde okuyan öğrencilerin puan ortalamaları birbirleri arasında anlamlı fark göstermez iken bu üç bölümün ortalamaları diğer bölümlere göre (tıp, sağlık meslek yüksek okulu, eğitim ve

ilahiyat) anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. Tıp, sağlık meslek yüksek okulu, eğitim ve ilahiyat fakültesi puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Üniversite öğrencilerinin narsistik puan ortalamaları ile okudukları sınıf düzeyi karşılaştırıldığında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır ($p=0,001$). Son sınıfa giden üniversite öğrencileri ($6,4\pm3,3$), birinci sınıfa giden öğrencilerden ($5,8\pm3,6$) daha yüksek narsisizm puan ortalamasına sahip olduğu ($p=0,034$) görülmüştür. Öğrencilerin cinsiyeti, okuduğu sınıf, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, aile türü ve mesleğe bakış açısı ile narsistik kişilik düzeyi arasında anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır.

Elde edilen sonuçlar, alan ve meslek grupları ile narsistik kişilik yapısı arasında bir ilişki olduğunu, mesleğe dair algının ve eğitim ortamlarının narsistik kişilik yapısını beslediğini düşündürmektedir.

Anahtar kelimeler: Meslek seçimi, narsisizm, üniversite öğrencileri

ABSTRACT**EXAMINING OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CAREER CHOICE AND
NARCISSISTIC PERSONALITY TRAITS****Beyhan HACIOĞLU****Master's Thesis, Department of Psychology****Advisor: Prof. Dr. Gülşah SEYDAOĞLU****January 2020, 69 pages**

Narcissism is one of the concepts that has been always taken interest and still discussed in psychology. It is considered as the plague of the present age by some experts and defined as the selfish personality structure in which people see themselves superior to other people and use others for their own interests. The predominance of this personality trait may pose a risk in some professions. It can be predicted that people with this personality trait will make both themselves and the groups they serve unhappy particularly in occupational groups which do not suitable for selfish personality structure and where individuals are expected to have such characteristics as sacrifice, self-commitment or empathy. The aim of this thesis was to investigate the relationship between narcissistic personality traits and career choice among university students and to investigate the factors affecting this relationship.

The study included a total of 394 students 235 females and 159 males studying in different departments at Cukurova University. Personal Information Form and Narcissistic Personality Inventory (NPI) were applied to the students from three different fields: health sciences, social sciences, and natural sciences.

Of the participants, 39,3% were studying in the field of health sciences, 40,6% in the field of social sciences and 20,1% in the field of natural sciences. The mean scores of the students studying in the field of natural sciences ($7,0 \pm 3,7$) showed a higher level of narcissistic tendency than those studying in the fields of social sciences ($6,0 \pm 3,6$) and health sciences ($5,6 \pm 3,7$) ($p=0,018$). Statistically significant differences were obtained in terms of exploitation ($p=0,001$) and superiority ($p=0,033$) sub-dimensions, however, no significant difference was observed in other sub-dimensions. Whereas the highest narcissistic score was observed in dental students ($8,2 \pm 2,4$), the mean narcissism score of

the students studying in the department of engineering was $(7,0 \pm 3,7)$ and $(7,7 \pm 3,9)$ in fine arts was found to be higher than those studying in the other departments (faculty of medicine, vocational school of health, departments of education and theology). Although there was no significant difference in the mean scores between the students studying in the departments of dentistry, fine arts, and engineering, the mean scores of these students showed a statistically significant difference with those of the students studying in other departments. No significant difference was observed between the students studying in the faculty of medicine, vocational school of health, and departments of education and theology, whose scores were lower than others. When the narcissistic scores of university students were compared according to their classes, a significant relationship was found in terms of the total narcissism scores and exploitation sub-dimension ($p=0,001$). Senior students were observed to have higher narcissistic tendencies than freshman students $(6,4 \pm 3,3)$ and $(5,8 \pm 3,6)$, respectively ($p=0,034$). The level of narcissistic personality was found to be significantly correlated with the gender and class of students, educational level of their parents, their family type, and their perspectives on the profession.

The results obtained suggest that there is a relationship between the occupational field and the narcissistic personality structure. And the perception of the profession and educational environments foster the narcissistic personality structure.

Keywords: Vocational choice, narcissism, university students

ÖNSÖZ

İnsanlık varoluşundan günümüze kadar büyük bir hayatta kalma mücadelesi vermiştir. Bu mücadelede başarılı olmasındaki etkenlerden biri de sosyal bir varlık olması ve bu sosyallik gereği diğer insanlarla birlik olmasıdır. Ancak günümüzde bu sosyallik yerini yavaşça bireyselliğe doğru çevirmeye başladı. Bazı uzmanlar tarafından çağın vebasası olarak adlandırılan narsisizm, bireyin kendini diğer bireylerden daha üstün gördüğü ve diğer bireyleri kendi çıkarları için kullandığı bencil bir kişilik özelliğidir. Bazı meslekler için bu kişilik yapısının baskın olması risk oluşturabilir. Özellikle fedakarlık, adanmışlık, eşduyum gibi özellikler taşıması beklenen bazı meslek gruplarının bencil kişilik yapısına uygun olmadığı, bu kişilerin hem hizmet verdikleri grupları hem de kendilerini mutsuz edeceği öngörülebilir. Bu nedenle meslek seçimi sırasında kişilerin narsistik düzeylerin incelenmesi meslek seçimi aşamasında olan bireylere ve bu bireyleri yetiştirecek kurumlara, istihdam edecek organizasyonlara yol gösterici olabilir. Her ne kadar narsisizm bir kişilik özelliği olsa da özellikle meslek eğitimi veren eğitim kurumlarındaki kültürel ortamın bu narsistik yapıyı ne oranda beslediği de sorgulanması gereken noktalardan biridir.

İÇİNDEKİLER

KAPAK.....	i
ONAY.....	ii
İTHAF.....	iii
ETİK BEYANI.....	iv
TEŞEKKÜR	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	viii
ÖNSÖZ	x
İÇİNDEKİLER	xi
KISALTMALAR DİZİNİ	xiv
TABLolar LİSTESİ	xv
ŞEKİLLER LİSTESİ	xvi
EKLER LİSTESİ.....	xvii

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Arka Planı	1
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	2
1.4. Araştırmanın Hipotezleri.....	2
1.5. Araştırmanın Sayıltıları.....	3
1.6. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları	3
1.7. Tanımlar	3

BÖLÜM II

2. KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Narsisizmin	4
2.1.1. Narsisizm Türleri	7
2.1.1.1. Normal Narsisizm	7

2.1.1.2. Patolojik Narsisizm.....	7
2.1.2. İlgili Araştırmalar	9
2.2. Meslek Seçimi.....	10
2.2.1. Meslek Kavramı.....	10
2.2.2. Meslek Seçimini Açıklayan Kuramlar.....	10
2.2.2.1. Özellik Faktör Kuramı	10
2.2.2.2. Roe'nun İhtiyaç Kuramı	11
2.2.2.3. Holland'ın Kuramı (Tipolojik Yaklaşım)	12
2.2.2.4. Ginzberg ve Arkadaşlarının Kuramı.....	13
2.2.2.5. Super'ın Kuramı.....	13

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı	16
3.2. Araştırmanın Modeli	16
3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	16
3.4. Araştırmanın Yapılışı	16
3.5. Veri Toplama Araçları	17
3.5.1. Kişisel Bilgi Formu.....	17
3.5.2. Narsistik Kişilik Envanteri	17
3.5.3. Ölçeğin Güvenirlik Analizi.....	18
3.6. Verilerin Analizi.....	18

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

4.1. Katılımcıların Tanımlayıcı Özellikleri	19
4.2. Katılımcıların Bölümlerine Göre Tanımlayıcı Özellikleri.....	20
4.3. Narsistik Kişilik Envanterinin Toplam ve Alt Ölçek Puanların Dağılımı	24
4.4. Narsistik Kişilik Envanterine Verilen Yanıtların Madde Bazında İncelenmesi .	25
4.5. Narsisizm Düzeyinin Mesleki Özelliklere Göre incelenmesi	28
4.6. Narsisizm Düzeyinin Sosyo-Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi	33
4.7. Narsisizm Düzeyinin Yetiştirme Koşullarına Göre İncelenmesi.....	34

BÖLÜM V**5. TARTIŞMA VE YORUM**

5.1. Araştırmada Alan ve Bölüm Seçimine İlişkin Bulguların Yorumu	36
5.2. Araştırmada Sosyo-Demografik Verilere İlişkin Bulguların Yorumu.....	37
5.3. Araştırmada Öğrencinin Geçmiş Yaşantısından Kaynaklı Bulguların Yorumu .	39

BÖLÜM VI**6. SONUÇ VE ÖNERİLER**

6.1. Sonuçlar	40
6.2. Öneriler	40

7. KAYNAKÇA..... 41**8. EKLER 46****9. ÖZGEÇMİŞ 52**

KISALTMALAR DİZİNİ

APA	: American Psychiatric Association. (Amerikan Psikiyatri Birliği)
NKE	: Narsistik Kişilik Envanteri
NPI	: Narcissistic Personality Inventory

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.	Narsisizm alt boyutları	17
Tablo 2.	Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Dağılımı.....	20
Tablo 3.	Katılımcıların Bölümlerine Ait Özelliklerin Dağılımı.....	21
Tablo 4.	Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerinin Bölümlere Göre Dağılımı	23
Tablo 5.	Narsistik Toplam ve Alt Ölçek Puan Dağılımı	24
Tablo 6.	Narsistik Ölçek Puanlarının Korelasyonu.....	24
Tablo 7.	Envanterde her bir maddeye verilen yanıtların alanlara göre dağılımı	27
Tablo 8.	Narsisizm Puan Ortalamalarının Alan Seçimine Göre Karşılaştırılması	28
Tablo 9.	Narsistik Puan Ortalamalarının Alt Bölümlere Göre Karşılaştırılması	29
Tablo 10.	Narsistik Ortalamanın Okuduğu Sınıflara Göre Karşılaştırılması	29
Tablo 11.	Narsistik Ortalamaların Bölümü İsteyerek Seçme Durumuna Göre Karşılaştırılması	31
Tablo 12.	Narsisizm ortalamaların mesleğe bakışa göre karşılaştırılması	32
Tablo 13.	Narsisizm ortalamaların akademik başarıya göre karşılaştırılması	32
Tablo 14.	Narsisizm Ortalamaların Sosyo-demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması	34
Tablo 15.	Narsisizm ortalamaların yetiştirilme koşullarına Göre Karşılaştırılması.....	35

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 1.** Her Bir Alan İçinde Sınıfa Göre Narsisizm Puan Ortalamalarının Dağılımı
(Ort %95 Güven Aralığı)..... 30
- Şekil 2.** Her Bir Alt Bölüm İçinde Sınıfa Göre Narsisizm Puan Ortalamalarının
Dağılımı..... 31

EKLER LİSTESİ

8.1. Etik Kurul Onay Belgesi.....	46
8.2. Kişisel Bilgi Formu.....	47
8.3. Narsistik Kişilik Envanteri.....	49
8.4. Anket İzin Belgesi (Çağ Üniversitesi).....	510
8.5. Çukurova Üniversitesi Etik Kurul Onayı.....	51

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Arka Planı

Toplumlar farklı türde kişilik yapısına sahip bireylerden oluşur. Psikolojiye olan ilginin artmasıyla birlikte bireylerin sahip olduğu kişilik yapılanmaları hakkında çok çeşitli görüşler öne sürülmüştür. Bu kişilik yapılanmaları içerisinde son zamanlarda yeniden çalışılmaya başlanan narsistik kişilik yapılanması dikkat çekmektedir. Narsisizm, kişinin kendisini başkalarından üstün görmesi ve kendi bedenine ve ruhuna duyduğu hayranlık olarak tanımlanmaktadır (Campbell ve Miller, 2014). Yazında narsistik kişilik özelliği genel olarak kişinin fiziksel ve psikolojik özelliklerini abartarak kendine hayran olma olarak tanımlanmakta (Oğuz, 2016), psikiyatri ve klinik psikoloji alanında birçok araştırmada bu kişilik yapılanmasına dair araştırma yer almaktadır. Çağın vebası olarak da değerlendirilen narsisizm, insanların kendini diğer insanlardan daha üstün görmesi ve kendi çıkarlarını herşeyin önüne koyduğu bencil bir kişilik yapılanması olarak da tanımlanabilir. Bireyin kişilik yapısı, bireyin yaşam biçimini, yaptığı seçimleri yönlendirecektir. Bireyin yaptığı seçim yalnızca kendi yaşamı değil diğer bireylerin de yaşamını (eş seçimi, meslek seçimi vs.) etkileyecektir. Örneğin fedakarlık, adanmışlık isteyen bazı meslek gruplarının bencil kişilik yapısına uygun olmadığı, bu kişilik özelliklerine sahip meslek uzmanlarının hem hizmet verdikleri grupları hem de kendilerini mutsuz edeceği öngörülebilir. Hekimlik, sağlık profesyonelliği, öğretmenlik gibi toplumda saygınlık düzeyi yüksek ancak fedakarlık, adanmışlık, eşduyum gibi özellikler taşıması beklenen bazı meslek gruplarını seçen öğrencilerin narsistik düzeyinin yüksek olması, bu kişilik özelliğinin baskın olması risk oluştabilir. Bu nedenle meslek seçimi sırasında kişilik özelliklerinin ve narsistik eğilimlerin göz önünde bulundurulması meslek seçimi aşamasında olan kişilere, bu bireyleri yetiştirecek olan eğitim kurumlarına ve istihdam edecek olan birimlere yardımcı olabilir. İlgili literatür incelendiğinde meslek seçimi ve kişilik özelliklerine dair çalışmalar olmasına karşılık narsisizm kişilik yapılanmasının meslek seçimi gibi kişiyi yaşam boyu etkileyecek bir durumla ilişkisinin incelendiği çalışmaların az olduğu göze çarpmaktadır. Bu tez çalışması ile narsistik düzeyi yüksek olan bireylerin toplumda saygınlık düzeyi yüksek olan meslekleri seçme eğiliminin yüksek olacağı varsayımı, eğitim süresi arttıkça narsistik kişilik özelliklerinin

öne çıkıp çıkmadığı, eğitim aldıkları kurum ya da meslek ortamının narsistik eğilimi besleyip beslemediği sorularına yanıt aranacaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmadaki amaç, Çukurova Üniversitesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinde narsistik kişilik özellikleri ile meslek seçimi arasındaki ilişkiyi incelemektir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Ülkemizde narsisizm üzerine yapılan çalışmalar genellikle patolojik narsisizm üzerine olup, kişilik düzeyinde narsisizm ve bunun meslek seçimine olası etkileri üzerine çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışma bu alanda eksikliği giderebilmek için başlangıç düzeyinde bir çalışmadır. Özellikle fedakarlık, adanmışlık isteyen bazı meslek gruplarının bencil kişilik yapısına uygun olmadığı, bu kişilik özelliklerine sahip meslek uzmanlarının hem hizmet verdikleri grupları hem de kendilerini mutsuz edeceği öngörülebilir. Bazı meslekler için bu kişilik özelliğinin baskın olması risk oluşturabileceği için meslek seçimi sırasında kişilerin narsistik düzeylerin incelenmesi meslek seçimi aşamasında olan bireylere ve bu bireyleri yetiştirecek olan eğitim kurumlarına, istihdam edecek olan birimlere yardımcı olabilir. Bunun yanı sıra, eğitim süresi arttıkça narsistik kişilik özelliklerinin öne çıkıp çıkmadığı, öğrencilerin eğitim aldıkları kurum ya da meslek ortamının narsistik eğilimi besleyip beslemediğini belirlemesi kurum kültürünün gözden geçirilmesine olanak sağlayacaktır. Bu çalışma ile narsistik kişilik özelliğinin meslek seçimi ile ilişkisi bulgularının literatüre kazandırılması düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Hipotezleri

Ana Hipotez:

Toplumda saygınlık düzeyi yüksek olan meslek gruplarında narsistik düzey yüksektir.

Alt Hipotezler:

Araştırmada, amaca uygun olarak aşağıdaki soruların yanıtları aranmıştır.

1. Üniversite öğrencilerinin narsisizm düzeyleri ile okudukları sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

2. Üniversite öğrencilerinin narsisizm düzeyleri ile cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık göstermektedir.
3. Üniversite öğrencilerinde anne ve babanın eğitim düzeyi, narsisizm düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır.
4. Üniversite öğrencilerinde ekonomik durum, narsisizm düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır.
5. Üniversite öğrencilerinde ebeveyn tutumu, narsisizm düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır.
6. Üniversite öğrencilerinde aile türü, narsisizm düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır.
7. Üniversite öğrencilerinin bakım vereni, narsisizm düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır.
8. Üniversite öğrencilerinin mesleğe bakışı, narsisizm düzeylerinde anlamlı farklılık oluşturmaktadır.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

1. Bu araştırmada kullanılan anket ve formlar istenilen kişilik özelliklerini doğru ölçmektedir.
2. Bu araştırmaya katılan katılımcılar soruları doğru okuyarak ve anlayarak cevaplamıştır.
3. Örneklemin evreni doğru temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.6. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları

Bu araştırma yapıldığı zamanı kapsayan kesitsel bir araştırmadır. Araştırma, yapılan ölçme araçları anket ve örneklem ile sınırlıdır. Değişkenler arasındaki farklılıkların ise diğer üniversitelerin aynı fakültelerinden toplanan verilerin karşılaştırılmasıyla daha detaylı veriler elde edilebilir. Üniversiteye yeni başlayanların üniversite hayatı boyunca boylamsal olarak takip edilememesi ayrıca bir sınırlılıktır.

1.7. Tanımlar

Narsisizm: Kişinin kendisini başkalarından üstün görmesi ve kendi bedenine ve ruhuna duyduğu hayranlık (Campbell ve Miller, 2014).

BÖLÜM II

2. KURAMSAL AÇIKLAMALAR VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, narsisizm ve meslek seçimi ile ilgili kuramsal açıklamalara yer verilmiştir.

2.1. Narsisizmin

Kavram olarak narsisizm, Antik Yunan mitolojisinde su üzerindeki yansımasını görüp kendine âşık olan ve geri kalan hayatını bu sevgiliyi izleyerek tüketen Narkissos’dan gelmektedir (Atay, 2009). Narsisizm kelimesi Amerikan Psikanaliz Derneği tarafından “psikolojik ilginin kendilik üzerinde yoğunlaşması” olarak tanımlanmıştır (Anlı ve Bahadır, 2007). Narsisizm kelimesi ilk defa 1898 senesinde Havelock Ellis tarafından Yunan mitinden esinlenerek kendini çok seven kendi bedenini öpüp okşayan cinsel dürtüleri kendine yönelten hastaların “Narkissos benzeri” bir hastalığa sahip olduklarını açıklamıştır. Daha sonra Nacke isimli Alman bir doktor yazdığı bir makalede, narsisizm (Narcismus) diye akılda kalıcı bir kavram buldu. Nacke (1899) narsisizmi kişinin kendi vücudunu cinsel bir obje gibi kullanması durumunu ifade eden bir kavram olarak kullandı (akt. Geçtan, 1997).

Narsisizm kavramı artık psikanalizcilerin de ilgisini çekmeye başladı. İlk olarak Sadger (1908,1910), kişinin kendi bedenine değer verme ve aşırı değer verme arasında ayırım yaparak aşırılık içeren değer vermeyi patolojik olarak değerlendirdi. Psikanalitik açıdan narsisizmi inceleyen ilk kişi Rank’tir. Rank 1911 yılında kadın hastalar üzerine yaptığı çalışmalara dayanarak makale hazırlamıştır. Rank bu makalede narsisizmi cinsel sevgi, kendine hayran olma ve büyüklenmecilikle ilişkilendirmiştir (akt. Atay, 2010). Freud’un, narsisizmi ilk defa “Cinsellik Teorisi Üzerine Üç Makale” adlı çalışmasında dipnot olarak kullanmasıyla narsisizm sözcüğü dikkat çekmeye başlamıştır. Ayrıca Freud dış dünyadan kopan libidonun egoya yönelmesinin narsistik tavırları ortaya çıkardığını belirtmiştir (Sandler, Person ve Peter Fonagy, 2012). Reich (1933,1949) Freud’un görüşlerini destekledi ve narsisizmi kendine güvenen, kibirli, erkeksi özelliklere sahip bir kişilik yapısı olarak tanımladı (Ronningstam, 2005).

Psikanalistlerden Horney, benlik kabarmasının çocukluk dönemindeki hatalı ilişkilerden ortaya çıktığı görüşündedir (akt. Geçtan, 1997). Horney, çocuğun diğer insanlardan uzaklaşmasını ve bu uzaklaşmanın korku ve üzüntüyle pekişmesinin benlik

kabarmasının artmasına sebep olacağını savunmuştur (akt. Atay, 2010). Horney, narsistik bireyin diğer bireylerle olan sevgi bağlarının çok zayıf olduğunu, benliğin yok olma tehlikesine karşı yaşayabilmek için en azından kendine saygıyı sürdürmek ve beğeni toplayarak sevgi ihtiyacının giderilme çabasının olduğu görüşündedir. Bu yüzden narsisizmin aslında bireyin kendini çok sevdiğinin değil, kendine karşı yabancılaşmanın olduğunu savunur (Geçtan, 1997).

1961'de Nemiah, narsisizmi yalnızca bir kişilik türü olarak değil ayrıca kişilik bozukluğu terimi olarak kullanarak narsisizmi hastalık olarak açıkça tanımladı (akt. Campbell ve Miller, 2014). Kişiler arası psikolojinin önemli isimlerinden ve “Kendilik Psikolojisi” kurucularından Kohut’a (1966) göre narsisizm sağlıklı bir insanın temel özelliklerinden biridir. Kohut, bizi yaşamımızda yönlendiren şeyin libidinal enerjiden ziyade kendilik duygusu geliştirme ihtiyacımız olduğunu savunur. Bu yüzden de yalnızca diğer insanlara değil narsisizme de ihtiyaç duyduğumuzu ifade etmiştir. Kohut, çocuk gelişiminin kritik aşamalarında ebeveynlerin çocuğa uygun empatik geri bildirim vermeyi başaramaması durumunda, çocuğun benlik saygısını geliştiremeyeceğini ve narsisizmin gelişeceğini savunmuştur (akt. McLean, 2007). Kohut narsistik gelişimi 2 yol üzerinden açıklar, bunlar ”büyüklenmeci kendilik” ve “idealleştirilmiş ebeveyn imagosu” ’dur. Eğer ebeveynler çocuğun dönemsel ihtiyaçlarına cevap veremezlerse, hayal kırıklıkları oluşur ve gelişimde aksamalar meydana gelir (Anlı ve Bahadır, 2007). Kohut’a göre bebek doğduğu zamandaki iyi durumunu korumak için narsistik yapıya sığınacaktır. Kohut narsisizmin izlerinin bireyin tüm yaşamı boyunca görüleceğini belirtmiştir (akt. Schmidt, 2019).

Kernberg ise Kohut’un aksine narsisizmi patolojik olarak ele almıştır (akt. Gabbard, 1991). Kernberg narsisizmi, bireyin ebeveynlerini kaybetmek veya ebeveynler tarafından terk edilme endişesini bastırmak için kullandığı bir savunma mekanizması olarak görmüştür (akt. Atay, 2009). Kernberg, narsisizmin ebeveynlerin çocuklara karşı olan davranışlarında tutarsız olmalarından ya da ebeveynlerin çocukları kendi istek ve ihtiyaçlarını gidermek için kullanmasından kaynaklandığını savunmuştur. Kernberg genel olarak sınırda kişilik yapılanmasını incelemiş, narsisizmi de bu yapı içerisinde değerlendirmiştir. (akt. Ekşi ve Demirci, 2017).

Kernberg’e göre sınırda kişilik yapılanmasına sahip bireylerde “iyi” ve “kötü” kendilik ve nesne temsilleri birleşmemiştir. Çocuk ebeveynlerinin iyi ve kötü yanlarını bütünleştirememiştir. Bu durum narsistik yapılarda ise iyi ve kötü kendilik ve nesne bütünleşmiş ancak hatalı yani patolojik bir biçimde bütünleşmiştir.

Jones narsistliği, “God Complex” adlı makalesinde patolojik bir karakter olarak tanımladı. Bu komplekse sahip olan kişileri; kendine güvenen, teşhirci, kendine çok önem veren ve her şeyi bilen olarak tanımladı (Campbell ve Miller, 2014). Jones, bu gibi kişilerin delirdiklerinde kendilerinin tanrı olduklarının hezeyanını göstermeye meyilli olduklarını ifade etmiştir (Kızıltan, 2016).

Adler ise narsisizmi, kişiliğin temelinde doğuştan gelen aşağılık duygusu ve bu duyguyu telafi etme çabası olarak tanımladı. Adler’e göre narsistik kişilik, bireyin kendisini diğerlerinden daha aşağılık ve önemsiz algılamasını telafi etmeye çalışmasından kaynaklanmaktadır (akt. Kayabaşı, 2019).

Narsisizm ilk defa Amerikan Psikiyatri Birliği (APA) tarafından 1980 yılında yayınlanan Zihinsel Bozuklukların Tanı ve İstatistiksel El Kitabı’nın 3. Baskısında (The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders –DSM III) patolojik bir kişilik bozukluğu olarak yer almıştır (Atay, 2010).

Narsistik kişilik bozukluğu son olarak DSM-5 (2013) ile şekillendirilmiştir. DSM-5’e göre narsistik kişilik bozukluğu aşağıdaki semptomlardan en az beşinin olması ile erken erişkinlikte başlayan, büyülenme beğenilme ihtiyacı ve empati yapamama ile ortaya çıkan yaygın davranış örüntüsü: (Köroğlu, 2013)

1. *Büyükleir (örn. başarılarını ve yeteneklerini abartır; gösterdiği başarılarla . oransız bir biçimde, üstün biri olarak görülme beklentisi içindedir).*
2. *Sınırsız başarı, güç, zekâ, güzellik ya da yüce bir sevgi düşlemleriyle uğraşır durur.*
3. *“Özel” ve eşi, benzeri bulunmaz biri olduğuna ve ancak özel ya da üstün diğer kişilerce (ya da kurumlarca) anlaşılabilceğine ve ancak onlarla ilişki kurması gerektiğine inanır.*
4. *Çok beğenilmek ister.*
5. *Hak ettiği duygusu içindedir (özellikle kayırılacak bir tedavi göreceğine ya da her ne istiyorsa yapılacağına ilişkin anlamsız beklentiler içinde olma).*
6. *Kendi çıkarı için başkalarını kullanır (kendi amaçlarına ulaşmak için başkalarından yararlanır).*
7. *Eşduyum yapamaz: Başkalarının duygularını ve gereksinmelerini anlamak istemez.*
8. *Sıklıkla başkalarını kıskanır ya da başkalarının kendisini kıskandığına inanır.*
9. *Başkalarına saygısız davranır, kendini beğenmiş davranışlar ya da tutumlar sergiler.*

2.1.1. Narsisizm Türleri

Narsisizm geçmişten günümüze birçok çalışmaya konu olmuştur. Bu çalışmaların bazılarında narsisizm patolojik bir durumdan ziyade normal kişilik özelliği olarak görülmüştür (Keith Campbell ve Foster, 2011). Bazı araştırmacılar ise narsisizmi normalden bozukluğa giden bir süreç olarak ele almışlardır (Bozkus ve Araz, 2015).

Narsisizm bireylerin gelişiminde ortaya çıkan normal bir süreçtir. Bu gelişimsel sürecin sağlıklı ya da sağlıklı bir biçimde sürmesi narsisizmin normal ya da patolojik olarak ortaya çıkmasına neden olur (Atay, 2010). Narsisizm normal ve patolojik olmak üzere iki boyutta incelenebilir.

2.1.1.1. Normal Narsisizm

Bireylerin toplum tarafından beğenilmek istenmesi, takdir edilmek istenmesi, sevilme ve saygı duyulmak istenmesi son derece normal bir durumdur. Bu tip istekler narsistik isteklerdir ve tüm insanların doğal olarak istediği isteklerdir (Karaaziz ve Atak, 2013). Normal narsisizm patolojik narsisizme benzerdir ancak normal narsisizmde gerçeklikten kopma yoktur. Normal narsisizm kişinin karşılaştığı zorlukları yenerek haz almasını sağlayabilir. Normal narsisizm kişinin başarılarıyla övünç duymasını, çevresinin beklentileriyle baş edebilmesini ve noksanlıklarından utanç duymamasını sağlar (Atay, 2010). Birey çevresindekilerin kendisiyle ilgili düşünce ve fikirler yerine kendi fikir ve düşüncelerine odaklanır. Bu sayede özgüvenini yükseltmiş olur (Bolat, Ülker ve Göloğlu Demir, 2016).

Freud'un birincil narsisizm olarak tanımladığı normal narsisizm bireyin temel kişilik özelliği olarak değerlendirilmiştir (akt. Foster, 2011). Kohut ise en baştan bu beri narsisizmi doğal gelişim sürecinin bir parçası olarak görmüştür (akt. Atay, 2010).

Lubit'e (2002) göre ise normal narsisizm gündelik hayatta karşılaşılan stres, hayal kırıklıkları ve ulaşılmak istenen hedeflere ulaşılamaması durumunda benliği koruyabilir.

2.1.1.2. Patolojik Narsisizm

Araştırmacılar patolojik narsisizm konusuyla ilgili birçok görüş bildirmişlerdir. Yapılan bu çalışmalar sonucunda ise ortak bir görüş oluşturamamışlardır. Ancak araştırmacıların ortak görüşte bulunabildikleri tek nokta; narsistik davranışın erken çocukluk dönemiyle ilişkili olduğudur (Atay, 2010). Narsisizmin ebeveynin, çocuğun

ihtiyaçlarını karşılayamaması ve çocukla empati kuramamasından kaynaklandığını görüşü hakimdir (Morf, Rhodewalt, Morf ve Rhodewalt, 2009)

Patolojik narsisizme sahip olan bireyler kendisinden başkasının düşüncelerini dikkate almayan bir tavır takınmalarına rağmen, aslında başkalarının düşünceleriyle ilgilenen bireylerdir (Karaaziz ve Atak, 2013).

Patolojik narsistler dışarıdan etrafı umursamayan, kendilerinden çok emin gibi görünseler de aslında kendileri hakkında fazlasıyla şphecidirler. Ayrıca patolojik narsistler kendilerini değersiz hissettiren hoşnut olmadıkları yönlerini çevrelerine yansıtarak ta kendilerini rahatlatırlar (Segel, 1981). Normal narsisizmle patolojik narsisizm arasındaki en hassas nokta patolojik narsisist bireylerin tamamen başkasından gelen yorumlarla beslenmesidir (Rozenblatt, 2002). Patolojik narsisizme sahip kişiler kendilerini başkalarından üstün ve ayrıcalıklı kimseler olduğuna inanırlar (Masterson aktır zmc, 2016). Patolojik narsisizme kişiler başka insanların duygu, düşünce ve gereksinimlerini fark edemezler ve diğerk insanlarla yakın ilişki kuramazlar (Pines, 1977).

Narsisizm her ne kadar psikanalizcilere göre her yaşamın kaynağı olarak gördükleri Libidinal enerji ve savunma mekanizması olarak görülse de bu durumun aşırıya kaçılması durumunda patolojik bir hale dnşebileceğı de savunulmuştur (Keith Campbell ve Foster, 2011).

Kernberg'e göre patolojik narsisizm, kişilerin mükemmeliyetçi ve hassas olmalarıyla birlikte abartılı benmerkezci olma, başkalarından sürekli olarak onaylanma ihtiyaına karşın diğerk kişilere karşı aşırı ilgisiz olma ve empati kuramama, aşırı kıskançlık duyma olarak tanımlanır (akt. oban ve İrmiş, 2018).

Lubit (2002) patolojik narsisizm kişinin bebeklik döneminde saygı duygusu gelişiminin travmatik bir yaşantı sonucu engellemesi ile ortaya çıktığı görüşündedir.

Normal ve patolojik narsistleri ayıran en önemli noktalar şnlardır: (oban ve İrmiş, 2018).

Normal Narsistler

- Özgüven sahibidirler.
- Kendilerini geliştirmeye çalışırlar.
- Başkalarının haklarına saygı duyarak, smrmemeye çalışırlar.
- Gücü, refahı ve beğenilmeyi sever.

Patolojik Narsistler

- Özgüven sahibidirler.
- Mükemmel bir kişisel imaj oluşturmaya çalışırlar.
- Başkalarının haklarını umursamaz, onları sömürürler.
- Güç, refah ve beğenilme konusunda takıntılıdır.

2.1.2. İlgili Araştırmalar

Kowalski ve arkadaşlarının Karanlık Üçlü diye tabir edilen Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati üçlüsünün mesleki ilgi alanlarıyla ilişkisinin araştırıldığı çalışmada narsisizmin sanatsal ilgi, işletme yöneticiliği, insan kaynakları gibi alanlarda eğilimi olduğunu gözlemlemiştir (Kowalski, Vernon ve Schermer, 2017). Peker ve Aydın'ın (2017) yaptığı çalışma da ise ebeveynlik kabul düzeyleri ile çocukların narsisizm düzeyleri incelediği araştırmasında çocuk yetiştirme stillerinin çocukların narsistik eğilimini pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır (Peker ve Aydın, 2017).

Grijalva ve diğerleri (2017) tarafından narsisizm ve cinsiyet farklılığı üzerine yapılan meta-analitik çalışmada narsisizm ile cinsiyet arasında 23 yıl boyunca (1990, 2013) yapılan çalışmalar incelenmiş ve erkeklerin narsisizm skorlarının kadınlardan daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Whitbourne iş yerlerinde sağlıklı narsisizme sahip kişilerin iş yeri içi avantaj sağladığı ve itici bir kuvvet olabileceğini ifade etmiştir (akt. Bolat, 2016).

Atay (2009), Dr. Ames (2006) tarafından geliştirilen Narcissistic Personality Inventory (NPI) ölçeğinin Türkçe standardizasyon çalışmasını yapmıştır. Ayrıca Atay, narsisizmin örgütler, liderler ve yöneticiler boyutunda incelemiş ve narsisizmle politik yeti arasında politik yönde pozitif ilişki bulmuştur (Atay, 2010).

Lasch, narsisizm ve kültürü incelediği çalışmasında Amerikan ve Avrupa kültüründe egemen olan ve salgın boyutuna ulaşmış bireyselliğin çöküşünün yaşanacağı fikrini savunmuştur (aktr. Kartopu, 2013).

Cramer'in (2011) yaptığı gençlerdeki narsisizm eğilimlerinin ebeveynlik stilleri ile olan ilişkisini araştıran boylamsal çalışmada, ebeveynin çocukla olan ilişkisinin özellikle de annenin ilişkisinin bireyin gençlik dönemindeki narsisizm eğilimleriyle ilişkisinin olabileceğine ait bulgular elde etmiştir.

2.2. Meslek Seçimi

Bireyin hayatını doğrudan etkileyebilen ve gelecekteki yaşantısını belirleyebilen meslek seçimi, kişinin çeşitli seçenekler içinden kendisine sosyal kimlik, iş ve meslek doyumunu elde edeceğine inanılan bir iş türünü meslek olarak seçmesi olarak tanımlanabilir (Arslan, 2017). Kişi bu adımı atacağı zaman hayatının büyük bölümünü etkileyebilecek önemli bir karar vereceği için meslek seçimini bu etkiyi göze alarak yapması gerekmektedir. Bireyin doğru mesleği seçilebilmesi için; mesleğin sağlayacağı ekonomik getiri, sosyal statü, iş doyumunu, iş güvencesi gibi birçok faktörü göz önünde bulundurması gerekir.

Meslek seçimiyle ilgili yapılan araştırmalarda gençlerin bilgi birikimlerinin, mesleğe duyulan ilginin, kişilik özelliklerinin, meslekten elde edilecek ekonomik getiri ile iş tatmininin meslek seçimine etkili olduğu belirlenmiştir (Arslan, 2017).

2.2.1. Meslek Kavramı

Meslek kavramı birçok araştırmacı tarafından yıllar boyu tanımlanmış bir kavramdır. Bunlardan bazılarını belirtecek olursak; Meslek bir kişinin hayatını sürdürebilmek için yaptığı, toplum tarafından kuralları belirlenmiş, eğitimle kazanılan bilgi ve yeteneklere dayanan etkinlikler bütünüdür (Kuzgun, 2009). İnsanların gelir elde etmek için icra ettiği, bilgi ve beceri doğrultusunda ustalık ya da öğrenmeyle kazandığı etkinliklere meslek denir.

2.2.2. Meslek Seçimini Açıklayan Kuramlar

Mesleki gelişim kuramları; kişilerin meslekle ilgili fikirlerin nasıl geliştiği, mesleki seçimlerin nasıl yapıldığı ve meslek seçiminin yapılırken nelerden etkilendiğini açıklamaya çalışan kuramlardır (Yeşilyaprak, 1995). Mesleki gelişimle ilgili birçok farklı kuramsal açıklama mevcuttur.

2.2.2.1. Özellik Faktör Kuramı

Mesleki gelişim kuramları açısından en eski görüşü olan özellik faktör kuramına göre; her bireyin farklı özelliklere sahip olduğu bunların ölçülebildiği ve bu özelliklerin mesleklerin ihtiyaç duyduğu niteliklerle eşleştirilebileceğini varsayar. Bu farklılıkların fiziksel (boy, göz rengi, saç rengi vb.) olduğu kadar kabiliyet, ilgi alanları ve kişilik

özellikleri gibi nitelikleri de kapsar. Bu nitelikler ergenlik döneminin sonuna doğru tutarlı ve kararlı bir duruma gelir ve daha sonra çok fazla değişiklik göstermez (Yeşilyaprak, 2008).

Parson ile başlayan bu görüş Williamson ve diğer kuramcılar tarafından özüne bağlı kalarak geliştirilmiştir. Williamson'a (1950) göre, meslek danışma hizmeti alacak kişiler dört bölümde incelenebilir (akt. Yeşilyaprak, 1995) .

1. Hiç seçim yapmamış olanlar.
2. Seçiminde kararsız olanlar.
3. Seçiminde realistik olmayanlar.
4. Meslek seçimleri ile yetenekleri örtüşmeyenler.

Parson'a göre mesleki danışma sürecinin amacı; danışanın kendini tanıyıp, meslekler ve iş imkânları ile ilgili bilgi toplamasına ve bu iki süreci sentezleyip mantıklı bir sonuca ulaşmasıdır (aktr. Bacanlı, 2003).

2.2.2.2. Roe'nun İhtiyaç Kuramı

Roe kuramının temelini Murpy ve Maslow'un yaklaşımları üzerine kuramını geliştirmiştir. Murpy'nin erken çocukluk dönemi etkilerinin meslek seçimini etkilemesi ve Maslow'un çocukluk dönemindeki ihtiyaçların yetişkinlik yaşam biçimini etkilemesi yaklaşımlarını benimsemiştir. Roe'ya göre, bireyin çocukluk evresinde çocuğun yaşadığı aile ortamı ve gereksinimlerinin karşılanma derecesi ve yöntemleri çocuğun gelecekte seçeceği mesleği etkileyen iç uyarıcıları oluşturduğunu savunmuştur (akt. Yeşilyaprak, 1995). Roe; insanlarla etkileşimden haz alan bireylerin sıcak bir aile ortamından geldiklerini savunmaktadır (akt. Gültekin, 2012). Örnek olarak sıcak aile ortamında yetişen bireylerin insanlara yönelik olan genel kültür, sanat, eğlence iş kolundaki mesleklere; aile ortamı reddedici olan bireylerin ise insanlara yönelik olmayan teknoloji, açık hava, bilim iş kollarına ait meslekleri tercih ettiğini savunmuştur (Güneri, 2015).

Roe bu görüşü temel alarak meslekleri “insana yönelik” ve “insana yönelik olmayan” işler olarak iki ana kategoriye ayırmış ve bu alanlardan birine yönelmenin temelinde çocukluk dönemi yaşantılarından kaynaklanan psikolojik ihtiyaçlar olduğunu savunmuştur (Yeşilyaprak, 1995).

Kişilik temelli yaklaşım içerisinde bulunan bu kuram, mesleki gelişim sürecinde erken çocukluk döneminin önemini göstermiş ve alana önemli katkı sağlamıştır. Roe'nin, aile-çocuk etkileşiminin meslek seçimini etkilediği varsayımı yeterli araştırma desteği sağlanamadığı için eleştiri almıştır (Yeşilyaprak, 1995).

2.2.2.3. Holland'ın Kuramı (Tipolojik Yaklaşım)

Bireylerin kendilerine en uygun mesleği seçmeleriyle ilgili en önemli kuramlardan biri Holland'ın oluşturduğu kuramdır. Holland'a göre kişilik özellikleri ve mesleklerin icra edildiği ortam veya mesleklerin gerektirdiği etkinlikler arasındaki ilişkiye dayanır. Holland'a (1974) göre bireyler, kültür tarafından etkilenen 6 baskın kişilik tipinden birine sahiptirler (gerçekçi, sanatçı, geleneksel, sosyal, girişimci, araştırmacı) ve bireyler bu kişilik tiplerinden kendi kişiliklerine uygun meslekleri seçerler.

Holland'ın kuramının altında yatan asıl temel, mesleki çıkarların kişiliğin bir yönünün yansıması olduğu varsayımdır. Bu bakımdan Holland işlerin insanları değiştirdiğini ve insanların da işleri değiştirdiğini iddia etmektedir (akt. Sarıoğlu Uğur ve Devcar, 2018). Holland (1974)'a göre meslek seçimi açısından kişilik tipleri:

- **Gerçekçi Tip** : Bu tip bireyler el ile yapılan güç ve koordinasyon isteyen işlerle uğraşırlar. Sosyal ortamlarda bulunmaktan sıkılırlar. Araç, makine ve hayvanlarla uğraşmaktan hoşlanırlar.
- **Sanatçı Tip** : Bu tip bireyler hayal gücü geniş olan, estetik, duygusal ve yaratıcı bireylerdir. Meraklı ve bağımsız olma eğilimindedir.
- **Geleneksel Tip** : Tertip ve düzeni seven, kurallara bağlı, sosyal yönü zayıf tiplerdir. Büro ve hesaplama işleri yapmaktan hoşlanırlar. İtaatkârdırlar.
- **Sosyal Tip** : Sosyal ortamları tercih eder. Başkalarını bilgilendirmeyi, eğitmeyi yardım etmeyi seven. Yardımsever ve arkadaş canlısı tiplerdir.
- **Girişimci Tip** : Kendini iyi ifade edebilen ve başkalarını etkilemeyi başarabilen, Hırslı, ikna kabiliyeti yüksek tiplerdir. Politika, hukuk, pazarlama gibi meslekleri icra ederler.
- **Araştırmacı Tip** : Bu tipler duygusal hareket etmekten çok düşünerek hareket etmeyi sever, sosyal ilişkilere girmekten kaçınan tiplerdir. Yaşadıkları yerleri ayrıntılı ve doğru bir şekilde anlama yeteneğine sahiptirler. Doktorluk, biyolog, matematik, kimyagerlik gibi meslekleri icra ederler .

2.2.2.4. Ginzberg ve Arkadaşlarının Kuramı

Ginzberg, Ginsburg, Axelrad ve Herma (1951) meslek seçimine ilk defa gelişimsel süreçle açıklama getirmişlerdir. Ginzberg'e göre, meslek seçimi bir anda olan bir olay değil, bireyin gelişimini takip eden ve belli dönemlerden geçen bir süreçtir ve bu süreç büyük ölçüde geri dönülemezdir (Ginzberg, 1988).

Ginzberg ve arkadaşlarına göre, meslek seçim süreci anlık değil, yaşamın ortalama ilk 20 yılı sürecinde gelişir ve geri döndürülemez bir süreçtir. Meslek gelişim süreci esas olarak kişinin istekleriyle ona sağlanan imkânların uzlaşmasıdır (akt. Kuzgun, 2009).

Ginzberg ve arkadaşları (1988)'na göre meslek seçim dönemleri:

1. Hayal Dönemi (11 yaş öncesi): Bu yaş evresi;

- Zevk ilkesi ön plandadır.
- Yetişkinlerle özdeşim kurar.
- Oyuna yönelim vardır.
- Oyunlar mesleklerle ilgilidir.

2. Deneme Dönemi (11-17 yaş arası): Bu yaş evresi;

- Geçiş dönemidir.
- Çocuk yeteneklerinin farkında değildir.
- İşin gerekleri ve işin sunduğu ödüllerin farkına varır.

3. Gerçeklik Dönemi (17 yaştan genç yetişkinliğe kadar): Bu yaş evresi;

- İlgi ve yeteneklerin bütünleşmesiyle, meslek seçimi belirginleşir.
- Meslek örüntüleri billurlaşır.

2.2.2.5. Super'in Kuramı

Super'e göre benlik kişinin kendini nasıl gördüğüdür. Mesleki benlik ise bir yerde yapılan mesleki seçimle aynı anlama gelmektedir (Gültekin, 2012). Super'a göre meslek seçiminin, kişinin belli bir gelişim süreci içerisinde çevreyle etkileşiminin sonucunda oluşan benlik yapısının mesleğe yansması olarak görmektedir (akt. Yeşilyaprak, 1995). Super (1980) , bireyin yaşamını aşama aşama ele aldı ve bunları 5 dönem olarak belirledi; büyüme, keşfetme, oluşturma, koruma ve düşüş olarak belirlemiştir (Walker-Donnelly,

Scott ve Cawthon, 2019) . Super, bu dönemlerin aslında bireyin kendini algılama ve kişisel olarak değerlendirmesinden oluştuğunu ifade etmiştir. Super mesleki gelişimi devam eden bir süreç olarak ele almıştır ve kişinin meslek seçerken bireysel yeteneklerini, zekâsını, sosyal konumunu ve ailenin ekonomik durumunu göz önünde bulundurduğunu ifade etmiştir (akt. Kuzgun, 2009).

Super'ın yaşam boyu gelişim kuramı 5 dönemden oluşmaktadır. Bu dönemler aşağıda gösterilmiştir (akt. Eryılmaz ve Mutlu, 2017).

Super'ın yaşam boyu gelişim kuramı 5 evreden oluşmaktadır.

1. Büyüme Evresi (0-14 yaş arası):

- Çocukta meslek kavramı oluşmaya başlar.
- Çevresindeki mesleklerin farkına varır.
- Mesleki hayaller kurar.

Büyüme evresinin üç alt basamağı bulunur.

- Hayal basamağı
- İlgi basamağı
- Yetenek basamağı.

2. Araştırma Evresi (15-24 yaş arası):

- Kendi özellikleriyle mesleki özellikleri arasında ilişki kurar.
- Bireysel yeteneklerini araştırır.
- Meslek özellikleriyle kendi özellikleri arasındaki bağı farkına varır.

Araştırma evresinin üç alt basamağı bulunur.

- Deneme basamağı
- Geçiş basamağı
- Sınama basamağı.

3. Yerleşme Evresi (25-44 yaş arası):

- İşe yerleşme ve işe bağlılık görülür.
- İlgisine yönelik bir işe başlarsa kendini mutlu etmeye çalışır.
- İş değişiklikleri görülebilir.

Yerleşme evresinin iki alt basamağı bulunur.

- Sınama basamağı
- Sağlamaştırma basamağı.

4. Koruma Evresi (45-64 yaş arası):

- İş bulan birey, işinde kalıcı olmaya çabalar.

5. Çöküş Evresi (65 ve sonrası):

- Performanslarında düşüklük gösterirler
- Geçmiş dönemlerdeki bilgi ve tecrübelerini kullanırlar.

Çöküş evresinin iki alt basamağı bulunur.

- Yavaşlama basamağı
- Emeklilik basamağı. (akt. Yeşilyaprak, 1995)

Super'ın "Benlik Kuramı" çok kabul görmüştür. Bu kuramının çok geniş kabul görmesi kuramın çok sayıda araştırma ve bulgularla desteklenmesinden kaynaklanmaktadır (akt. Yeşilyaprak, 1995).

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli, araştırmanın amacı evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, kullanılan istatistiksel yöntemler hakkında bilgi verilecektir.

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, meslek seçimi ile narsistik kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır.

3.2. Araştırmanın Modeli

Araştırma, betimsel bir model olan kesitsel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Kesitsel tarama modeli, seçilen bir örnekleme yönelik bir defada yapılan veya gözlenen genelde tanımlayıcı çalışmalarda kullanılan bir araştırma yöntemidir (Böke ve Başbüyük; 2009, s.236). Bu araştırmada Çukurova Üniversitesi örneğinde farklı meslek bölümlerinde okuyan öğrencilerin narsistik düzeyi saptanarak bu düzeyin sınıf, cinsiyet, anne ve baba eğitim durumu, ekonomik durum, aile yapısı gibi değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

3.3. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Bu araştırmanın örnekleme, Çukurova Üniversitesi'nin 3 farklı alandan (sağlık, sosyal ve fen bilimleri) seçilmiş bölümlerde öğrenim görmekte olan ve basit seçkisiz örnekleme seçilmiş 384 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışmanın örnekleme %5 yanılma payı, %80 güç ile tarama modeli için gerekli olan kişi sayısı 396 olarak saptanmıştır. Toplam 396 kişiden eksik form doldurulmuş olan 12 kişi örneklemden çıkarılmış, toplam 384 kişi araştırmaya dahil edilmiştir.

3.4. Araştırmanın Yapılışı

Araştırmada kullanılacak ölçeklerin izinleri ölçeğin Türkçe uyarlamasını yapan kişiden alınmıştır.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri fakültelere gidilerek, eğitim gördükleri dönem 1 ve dönem 4 sınıflarında formlar dağıtılarak yaklaşık 15 dk. sonra yanıtlanmış formlar toplanmıştır. Öğrencilerden kişisel bilgi formu aracılığı ile bilgilendirilmiş onam alınarak gönüllülük esasıyla dağıtılıp ölçeklerin uygulaması hakkında gereken bilgiler verilmiştir.

Araştırmanın yapılabilmesi için Çağ Üniversitesi Etik Kurulundan ve araştırmanın uygulanacağı Çukurova Üniversitesi'nden etik onay alınmıştır (Ek 1).

3.5. Veri Toplama Araçları

Katılımcıların demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla 18 sorudan oluşan Kişisel Bilgi formu ile narsistik kişilik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla 16 sorudan oluşan Narsistik Kişilik Envanteri uygulanmıştır.

3.5.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada katılımcıların demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla 18 soruluk bir Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Bu formda katılımcıların okudukları bölüm, cinsiyet, akademik başarı durumu, anne ve babanın eğitim durumları ve mesleki bilgileri, ailenin demokratik yapısı ile katılımcının okuduğu bölüm hakkındaki görüşlerinin belirlenmesine yönelik sorular sorulmuştur (Ek 2).

3.5.2. Narsistik Kişilik Envanteri

Narsistik Kişilik Envanteri (NKE), Raskin ve Hall (1979) tarafından narsisizm boyutundaki bireysel farklılaşmayı ölçmek için Narcissistic Personality Inventory (NPI) geliştirdiler (Kızıltan, 2000). Yıllar içerisinde bir çok değişikliğe uğrayan bu envanter en son 2006 senesinde Colombiya Üniversitesi'nden Dr. Ames ve arkadaşları tarafından 16 soruya kadar indirilmiştir. Envanterde 16 soru bulunmaktadır ve katılımcılar her soru içerisinde bulunan çifte tutum içerisinde kendilerine yakın olan tutumu seçmeleri istenir (Ek 3).

Narsisizm alt boyutları

Narsisizm Boyutu	Soru	Tanımı
Otorite	4. ve 12. soru	Başkaları üzerinde güce sahip olma ve başarı hissi
Teşhircilik	2, 7 ve 11. soru	Gösterişlilik, kibirlilik, başkalarından ilgi ve takdir alma
Sömürücülük	5, 9 ve 14. soru	Kendi çıkarlarına ulaşmak için başkalarını kullanma
Hak iddia etme	6. ve 10. soru	Başkalarını sömürmeye hakkı olduğuna dair kuvvetli inanış
Kendine yeterlilik	8, 13 ve 15. soru	Bağımsızlık, kendine yeteceğine inancı, özgüven
Üstünlük	1, 3 ve 16. soru	Başkaları tarafından onaylanmış üstünlük ihtiyacı

Kaynak: (Atay, 2010).

3.5.3. Ölçeğin Güvenirlilik Analizi

Bu envanterin Türkçe standardizasyonu ATAY (2009) tarafından Türkçe eşdeğerlilik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır (Atay, 2010). Bu çalışmada kullanılan Narsistik Kişilik Envanterinin Cronbach's Alpha değeri 0.713'tür. Bu değer, psikometrik özelliğe sahip olan ve az sayıda sorudan oluşan bir ölçeğe göre beklenenden daha yüksek bir iç güvenirlik katsayısına sahiptir. Atay tarafından yapılan Türkçe eşdeğerlik ve güvenirlik çalışmalarında NKE'nin iç güvenirlik değeri 0,652 olarak bulunmuştur (Atay, 2010, s. 205).

Atay tarafından uygulanan ilk örnekleme ölçeğin Cronbach's Alpha Katsayısı 0,57 olarak tespit edilmiş ancak bulunan bu sonuç beklentinin çok altında kalmıştır. Sorular tekrar revize edilerek uygulandıktan sonra ölçeğin Cronbach's Alpha Katsayısı, 0,627 olarak bulunmuştur (Atay, 2009).

3.6. Verilerin Analizi

Normal dağılım gösteren sürekli değişkenlerin analizinde t testi, tek yönlü varyans analizi, Pearson korelasyon testleri ve one way Anova kullanılmıştır. Korelasyon katsayısı (r); <0,20 ise çok zayıf ilişki ya da uyum-korelasyon yok, 0,20-0,40 arasında ise zayıf korelasyon, 0,40-0,60 arasında ise orta derecede korelasyon, 0,60-0,80 arasında ise iyi derecede korelasyon, 0,80> ise mükemmel uyum-korelasyon olarak yorumlanmıştır. Veriler ortalama $\pm$ SS, n ve % olarak özetlenmiştir. Toplanan veriler SPSS 22.0 paket programı ile analiz edilmiştir.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmadan toplanan bulgular sunulmuştur. Araştırmaya katılan katılımcıların okudukları alan, cinsiyet, ebeveyn tutumu, aile türü, ekonomik durum gibi demografik özellikleri, narsistik toplam ve alt ölçek puanlarının dağılımı, narsistik alt ölçeklerin korelasyonu, her maddeye verilen yanıtların dağılımı, toplam ve alt ölçek puanlarının bölümlere göre dağılımına ilişkin bulgular yer almaktadır. Uygulanan kişilik envanteri 6 alt boyutta toplanarak analiz edilmiştir.

4.1. Katılımcıların Tanımlayıcı Özellikleri

Katılımcıların %59,6'sını kadınlar %40,4'ünü erkekler oluşturmakta, %56,9 birinci sınıfta %43,1'i ise dördüncü sınıftadır. Katılımcıların ekonomik durumları incelendiğinde %4,8'ini fakir olarak tanımlanırken %82,7 kendini orta sınıf olarak belirtmiş kendini zengin olarak belirtenler ise %12,4'tür. Çalışmaya katılan katılımcıların anne eğitim durumları incelendiğinde katılımcıların annelerinin; %17,0 eğitim almayanlardan %40,9'u ilköğretim mezunlarından %22,3'ü liseden ve %19,8'i üniversite mezunlarından oluşmaktadır. Baba eğitim düzeyleri incelendiğinde katılımcıların babalarının %4,3 eğitimsizlerden %37,3 ilköğretim mezunlarından %22,1 lise mezunlarından %36,3 ise üniversite mezunlarından oluşmaktadır. Katılımcıların ebeveyn tutumları incelendiğinde, %14,2 otoriter yapılı bir ailede %30,5 demokratik yapılı bir ailede %12,4 aşırı ilgili bir ailede %35,8 koruyucu yapılı bir ailede yetiştiğini belirtmiştir. Katılımcıların aile türleri incelendiğinde ise katılımcıların %82,7'si çekirdek ailede %14,5 kalabalık ailede %2,8 ise tek ebeveynli bir ailede yaşadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan katılımcıların bakım verenleri incelendiğinde %6,9'u akrabaları %90,1'i anneleri %3,0 ise bakıcılar tarafından büyütüldüklerini ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan katılımcılara “Psikolojik tedavi gördünüz mü?” sorusu yöneltildiğinde katılımcıların %8,9'u evet %77,2'si hayır %14,0'ı ise düşünüyorum seçeneğini seçtiği görülmüştür. Katılımcıların akademik başarıları incelendiğinde akademik başarısını kötü olarak görenlerin oranı %10,2 orta olarak görenlerin oranı %46,4 iyi olarak görenler %36,3 çok iyi olarak görenlerin oranı ise %7,1 olarak tespit edilmiştir (Tablo 6).

Tablo 2.

Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerine Göre Dağılımı

		n	%
Cinsiyet	Kadın	235	(59,6)
	Erkek	159	(40,4)
Ailenin Ekonomik Durumu	Düşük gelirli	19	(4,8)
	Orta	326	(82,7)
	Yüksek gelirli	49	(12,4)
Anne Eğitim Düzeyi	Eğitimsiz	67	(17,0)
	İlköğretim	161	(40,9)
	Lise mezunu	88	(22,3)
	Üniversite mezunu	78	(19,8)
Baba Eğitim Düzeyi	Eğitimsiz	17	(4,3)
	İlköğretim	147	(37,3)
	Lise mezunu	87	(22,1)
	Üniversite mezunu	143	(36,3)
Ebeveyn tutumu	Otoriter	56	(14,2)
	Demokratik	120	(30,5)
	Aşırı İlgili	49	(12,4)
	Koruyucu	141	(35,8)
	Diğer	28	(7,1)
Aile Türü	Çekirdek aile	326	(82,7)
	Kalabalık Aile	57	(14,5)
	Tek ebeveynli	11	(2,8)
Bakım veren	Akraba	27	(6,9)
	Anne	355	(90,1)
	Bakıcı	12	(3,0)
Psikolojik tedavi destek alma	Evet	35	(8,9)
	Hayır	304	(77,2)
	Düşünüyorum	55	(14,0)

4.2. Katılımcıların Bölümlerine Göre Tanımlayıcı Özellikleri

Katılımcıların seçtikleri mesleğe dair tanımlayıcı özellikleri tablo 7’de sunulmuştur; %39,3’ü sağlık bilimleri alanında, %40,6’sı da sosyal bilimler alanında ve %20,1’i fen bilimleri alanında öğrenim görmektedir. Katılımcıların seçtikleri mesleklere

bakış açıları sorulduğunda %28,4'ü seçtikleri mesleğin ayrıcalıklı olduğunu %41,1'i her meslek kadar önemli olduğunu ve %30,5'i ise mesleklerine gereken önemin verilmediğini düşünmektedir. Çalışmaya katılan katılımcıların %73,9'u okuduğu bölümü kendi isteğiyle seçtiğini belirtmiştir.

Tablo 3.

Katılımcıların Bölümlerine Ait Özelliklerin Dağılımı

		n	%
Alan	Sağlık	155	(39,3)
	Sosyal	160	(40,6)
	Fen	79	(20,1)
Bölümler	Tıp	77	(19,5)
	Diş Hekimliği	32	(8,1)
	Sağlık MYO	46	(11,7)
	Eğitim	70	(17,8)
	Güzel Sanatlar	55	(14,0)
	İlahiyat	35	(8,9)
	Mühendislik	79	(20,1)
Sınıf	Birinci sınıf	224	(56,9)
	Dördüncü sınıf	170	(43,1)
Akademik Başarı	Kötü	40	(10,2)
	Orta	183	(46,4)
	İyi	143	(36,3)
	Çok İyi	28	(7,1)
Mesleğe bakışı	Ayrıcalıklı	112	(28,4)
	Her meslek kadar önemli	162	(41,1)
	Gerekli değer verilmediğini düşünüyorum	120	(30,5)
Okuduğu bölümü isteyerek mi seçti	Evet	291	(73,9)
	Hayır	94	(23,9)
	Kısmen	9	(2,3)

Katılımcıların tanımlayıcı özelliklerinin okudukları bölümlere göre karşılaştırılması tablo 8'de sunulmuştur. Üniversite öğrencilerinin seçtikleri bölümlere göre cinsiyet, anne ve baba eğitim düzeyi, aile türü, okuduğu sınıf-dönem, mesleğe bakışı,

mesleği isteyerek seçme açısından gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır.

Sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %72,5'i, sağlık bilimleri alanlarında okuyanların %60,6'sı, fen bilimlerinde okuyanların ise sadece %31,6'sı kadın öğrencilerden oluşmaktadır ($p=0,001$). Öğrencilerin anne babalarının eğitim düzeyleri incelendiğinde sağlık ve fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin anne ve babalarının eğitim düzeyi sosyal bilimler alanlarında okuyan öğrencilere göre daha yüksek olduğu izlenmektedir. Sağlık Bilimlerinde okuyan katılımcıların annelerinin %12,3'ü eğitimsiz %34,8'i ilköğretim %26,5'inin lise %26,5'inin de üniversite mezunu olduğu belirlenmiştir. Bu oranlar fen bilimlerinde okuyanlarda sırası ile %13,9, %30,4, %27,8 ve %27,8 iken sosyal bilimlerde %23,1, %51,9, %15,6 ve %9,4'tür ($p=0,001$). Katılımcılara baba eğitim düzeyi sağlık bilimlerinde sırası ile %3,2, %29,7, %18,1 ve %44,3, fen bilimlerinde %3,8, %30,4, %21,5 ve %27,8 iken sosyal bilimlerde %5,6, %48,1, %26,3, ve %20,0'dır ($p=0,001$).

Aile türleri incelendiğinde sağlık bilimlerinde okuyan katılımcıların %90,3'ü çekirdek ailede %7,1'i kalabalık ailede %2,6 tek ebeveynli ailede yaşadığını belirtmiştir. Bu oranlar fen bilimlerinde %81,0, %12,7 ve %6,3 iken sosyal bilimlerinde %76,3, %22,5 ve %1,3'tür. Katılımcıların bakım verenleri incelendiğinde sağlık bilimlerinde okuyan katılımcıların %85,8'ine, fen bilimlerinde okuyan katılımcıların %92,4'üne ve sosyal bilimlerinde okuyan katılımcıların %93,1'ine annesi tarafından bakım verilmiştir. Araştırmaya katılan katılımcılara “Psikiyatrik tedavi gördünüz mü?” sorusu yöneltildiğinde sağlık bilimlerinde okuyan katılımcıların %76,1'i, fen bilimlerinde %75,9'u, sosyal bilimlerde %78,8'i hayır yanıtı vermiştir. Her üç alanda da her dört öğrenciden birisi psikolojik tedavi aldığını veya alması gerektiğini düşünmektedir ($p=0,770$).

Dönem 1 de okuyan öğrencilerin oranı sağlık bilimlerinde %65,8, fen bilimlerinde %44,3'i iken sosyal bilimlerde %54,4'tür ($p=0,001$). Araştırmaya katılan katılımcıların seçtiği mesleğe karşı bakış açısı sorulduğunda sağlık bilimlerinde okuyan katılımcıların %38,7'si ayrıcalıklı, %37,4'ü her meslekle aynı önemi olduğunu, %23,9'u ise gerekli değerin verilmediğini düşünmektedir. Bu oranlar sırası ile fen bilimlerinde %16,5, %50,6 ve %32,9 iken sosyal bilimlerde %24,4, %40,0 ve %35,6'dır ($p=0,001$). Araştırmaya katılan katılımcıların okuduğu bölümü kendilerinin seçip seçmediği sorusu yöneltildiğinde sağlık bilimlerinde okuyan öğrencilerin %69,0'ı, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %83,5'i, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %73,8'i evet yanıtını vermiştir ($p=0,001$). Araştırmaya katılan katılımcıların akademik başarıları bölümlere göre anlamlı fark göstermemektedir.

Tablo 4.

Katılımcıların Tanımlayıcı Özelliklerinin Bölümlere Göre Dağılımı

		Bölüm						p
		Sağlık		Fen		Sosyal		
		n	%	n	%	n	%	
Cinsiyet	Kadın	94	(60,6)	25	(31,6)	116	(72,5)	0,001
	Erkek	61	(39,4)	54	(68,4)	44	(27,5)	
Ekonomik Durum	Yoksul	6	(3,9)	5	(6,3)	8	(5,0)	0,140
	Orta	134	(86,5)	58	(73,4)	134	(83,8)	
	Zengin	15	(9,7)	16	(20,3)	18	(11,3)	
Anne Eğitim Düzeyi	Eğitimsiz	19	(12,3)	11	(13,9)	37	(23,1)	0,001
	İlköğretim	54	(34,8)	24	(30,4)	83	(51,9)	
	Lise	41	(26,5)	22	(27,8)	25	(15,6)	
	Üniversite	41	(26,5)	22	(27,8)	15	(9,4)	
Baba Eğitim Düzeyi	Eğitimsiz	5	(3,2)	3	(3,8)	9	(5,6)	0,001
	İlköğretim	46	(29,7)	24	(30,4)	77	(48,1)	
	Lise	28	(18,1)	17	(21,5)	42	(26,3)	
	Üniversite	76	(49,0)	35	(44,3)	32	(20,0)	
Ebeveyn Tutumu	Otoriter	19	(12,3)	14	(17,7)	23	(14,4)	0,500
	Demokratik	43	(27,7)	30	(38,0)	47	(29,4)	
	Aşırı İlgili	20	(12,9)	8	(10,1)	21	(13,1)	
	Koruyucu	64	(41,3)	22	(27,8)	55	(34,4)	
	Diğer	9	(5,8)	5	(6,3)	14	(8,8)	
Aile Türü	Çekirdek aile	144	(92,9)	69	(87,3)	124	(77,5)	0,001
	Kalabalık Aile	11	(7,1)	10	(12,7)	36	(22,5)	
Bakım Veren	Akraba	17	(11,0)	4	(5,1)	6	(3,8)	0,130
	Anne	133	(85,8)	73	(92,4)	149	(93,1)	
	Bakıcı	5	(3,2)	2	(2,5)	5	(3,1)	
Psikolojik Tedavi-Destek	Evet	17	(11,0)	7	(8,9)	11	(6,9)	0,770
	Hayır	118	(76,1)	60	(75,9)	126	(78,8)	
	Düşünüyorum	20	(12,9)	12	(15,2)	23	(14,4)	
Sınıf	1	102	(65,8)	35	(44,3)	87	(54,4)	0,005
	4	53	(34,2)	44	(55,7)	73	(45,6)	
Akademik Başarı	Kötü	16	(10,3)	11	(13,9)	13	(8,1)	0,340
	Orta	76	(49,0)	39	(49,4)	68	(42,5)	
	İyi	55	(35,5)	22	(27,8)	66	(41,3)	
	Çok İyi	8	(5,2)	7	(8,9)	13	(8,1)	
Mesleğe bakışı	Ayrıcalıklı	60	(38,7)	13	(16,5)	39	(24,4)	0,001
	Her meslek kadar önemli	58	(37,4)	40	(50,6)	64	(40,0)	
	Gerekli değer verilmiyor	37	(23,9)	26	(32,9)	57	(35,6)	
Bölümü isteyerek seçme	Evet	107	(69,0)	66	(83,5)	118	(73,8)	0,011
	Hayır	48	(30,0)	13	(16,5)	42	(26,2)	

4.3. Narsistik Kişilik Envanterinin Toplam ve Alt Ölçek Puanların Dağılımı

Çalışmaya katılan 382 öğrencinin toplam narsisizm puan ortalaması (6,1±3,5), medyan değeri ise 6 (min:0-maks:16) olarak elde edilmiştir. Narsisizm Kişilik Envanterinin alt boyutlarından otorite ve hak iddia etme alt boyutlarından alınan minimum puan 0 maksimum puan ise 2'dir. Aynı envanterin teşhircilik, sömürücülük, kendine yeterlilik ve üstünlük alt boyutlarında ise alınan minimum puan 0 ve maksimum puan 3'tür. Alt boyut ve toplam puan ortalamaları tablo 9'da izlenmektedir.

Tablo 5.

Narsistik Toplam ve Alt Ölçek Puan Dağılımı

	Ortalama	SS	Median	Minimum	Maximum
Otorite	0,92	0,72	1	0	2
Teşhircilik	1,07	0,97	1	0	3
Sömürücülük	1,28	0,84	1	0	3
Hak iddia etme	0,73	0,71	1	0	2
Kendine yeterlilik	1,10	0,94	1	0	3
Üstünlük	1,01	0,95	1	0	3
Toplam	6,10	3,50	6	0	16

Çalışmada kullanılan NKE'nin toplam puan ve alt boyut puanlarının birbirleriyle korelasyon analizi Tablo 10'da gösterilmiştir. Bu tabloya göre üniversite öğrencilerinin narsisizm alt boyutları arasında zayıf ve orta düzeyde ($r=0,24$ ile $r=0,48$ arasında değişen) ilişki olduğu gözlenmektedir ($p<0,01$). Toplam puan ile alt boyutlar arasında ise orta düzeyde ($r=0,61$ ile $r=0,75$ arasında) anlamlı korelasyon olduğu görülmektedir ($p<0,01$).

Tablo 6.

Narsistik Ölçek Puanlarının Korelasyonu

	Teşhircilik	Sömürüc ülük	Hak iddia etme	Kendine yeterlilik	Üstünlük	Toplam
Otorite	,394**	,320**	,239**	,292**	,377**	,619**
Teşhircilik	1	,393**	,432**	,307**	,481**	,752**
Sömürücülük		1	,288**	,318**	,415**	,669**
Hak iddia etme			1	,323**	,316**	,611**
Kendine yeterlilik				1	,412**	,664**
Üstünlük					1	,754**

** Korelasyon $p<0.01$ düzeyinde anlamlıdır (2-taraflı)

4.4. Narsistik Kişilik Envanterine Verilen Yanıtların Madde Bazında İncelenmesi

Narsistik Kişilik Envanterinde narsisizm içerece maddelere verilen cevaplar tablo 11’de verilmiştir. Bu tabloya göre katılımcılar;

1. **“İyi biri olduğumu biliyorum, çünkü herkes böyle söyler.”** ifadesini, sağlık alanında okuyan öğrencilerin %25,8’i, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %45,6’sı, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %32,5’i şeklinde seçmiştir.
2. **“İlgi merkezi olmayı severim.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %31,6’sı, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %38,0’ı, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %33,1’i seçmiştir.
3. **“Özel biri olduğumu düşünüyorum.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %30,3’ü, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %36,7’si, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %35,0’ı seçmiştir.
4. **“İnsanlar üzerinde otorite kurmaktan hoşlanırım.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %40,6’sı, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %32,9’u, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %44,4’ü seçmiştir. “İnsanları kolayca manipüle edebilirim”
5. **“Layık olduğum saygıyı elde etme konusunda ısrarcıyım”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %71,6’sı, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %50,6’sı, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %62,5’i şeklinde yanıtlamıştır.
6. **“Genellikle fırsatını bulduğumda şov yaparım.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %67,1’i, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %62,0’ı, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %61,9’u şeklinde yanıtlamıştır.
7. **“Her zaman ne yaptığımı bilirim.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %77,4’ü, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %68,4’ü, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %80,0’i şeklinde yanıtlamıştır.
8. **“Herkes hikayelerimi dinlemekten hoşlanır.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %71,0’ı, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %57,0’ı, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %60,6’sı şeklinde yanıtlamıştır.
9. **“İnsanlardan çok şey beklerim”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %29,7’si, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %49,4’ü, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %37,5’i şeklinde yanıtlamıştır.

10. **“İlgi merkezi olmaktan hoşlanırım.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %71,0’ı, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %73,4’ü, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %75,6’sı şeklinde yanıtlamıştır.
11. **“İnsanlar daima otoritemi kabul ediyor görünürler.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %47,7’si, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %49,4’ü, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %47,5’i şeklinde yanıtlamıştır.
12. **“Önemli bir insan olacağım.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %27,7’si, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %34,2’si, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %30,6’sı şeklinde yanıtlamıştır.
13. **“İnsanlar daima otoritemi kabul ediyor görünürler.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %54,8’si, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %57,0’ı, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %58,1’i şeklinde yanıtlamıştır.
14. **“İnsanları istediğim her şeye inandırabilirim.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %49,7’si, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %57,7’si, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %60,0’ı şeklinde yanıtlamıştır.
15. **“Kendi kendime yeterim.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %67,1’i, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %63,3’ü, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %71,3’ü şeklinde yanıtlamıştır.
16. **“Sıra dışı biriyim.”** İfadesini sağlık alanında okuyan öğrencilerin %35,5’i, fen bilimlerinde okuyan öğrencilerin %35,4’ü, sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin %31,9’u şeklinde yanıtlamıştır.

Tablo 7.

Envanterde her bir maddeye verilen yanıtların alanlara göre dağılımı

		Alan					
		Sağlık		Fen		Sosyal	
		n	(%)	n	(%)	n	(%)
1	İnsanlar bana iltifat ettiklerinde bazen utanırım.	115	(74,2)	43	(54,4)	108	(67,5)*
	İyi biri olduğumu biliyorum, çünkü herkes böyle söyler.	40	(25,8)	36	(45,6)	52	(32,5)
2	Kalabalık içinde herkesten biri olmayı tercih ederim.	106	(68,4)	49	(62,0)	107	(66,9)
	İlgi merkezi olmayı severim.	49	(31,6)	30	(38,0)	53	(33,1)
3	Pek çok insandan ne daha iyi ne de daha kötüyüm.	108	(69,7)	50	(63,3)	104	(65,0)
	Özel biri olduğumu düşünüyorum.	47	(30,3)	29	(36,7)	56	(35,0)
4	İnsanlar üzerinde otorite kurmaktan hoşlanırım.	63	(40,6)	26	(32,9)	71	(44,4)
	Emirlere uymaktan rahatsız olmam.	92	(59,4)	53	(67,1)	89	(55,6)
5	İnsanları kolayca manipüle ederim.	111	(71,6)	40	(50,6)	100	(62,5)
	İnsanları manipüle ettiğimi fark ettiğimde rahatsız olurum.	44	(28,4)	39	(49,4)	60	(37,5)
6	Layık olduğum saygıyı elde etme konusunda ısrarcıyım.	104	(67,1)	49	(62,0)	99	(61,9)*
	Hak ettiğim saygıyı genellikle görürüm.	51	(32,9)	30	(38,0)	61	(38,1)
7	Gösteriştan kaçınırım.	120	(77,4)	54	(68,4)	128	(80,0)
	Genellikle fırsatını bulduğumda şov yaparım.	35	(22,6)	25	(31,6)	32	(20,0)
8	Her zaman ne yaptığımı bilirim.	110	(71,0)	45	(57,0)	97	(60,6)
	Bazen yaptığım şeyden emin değilimdir.	45	(29,0)	34	(43,0)	63	(39,4)*
9	Bazen iyi hikaye anlatırım.	109	(70,3)	40	(50,6)	100	(62,5)*
	Herkes hikayelerimi dinlemekten hoşlanır.	46	(29,7)	39	(49,4)	60	(37,5)
10	İnsanlardan çok şey beklerim.	110	(71,0)	58	(73,4)	121	(75,6)
	Başkaları için bir şeyler yapmaktan hoşlanırım.	45	(29,0)	21	(26,6)	39	(24,4)
11	İlgi merkezi olmaktan hoşlanırım.	74	(47,7)	39	(49,4)	76	(47,5)
	İlgi merkezi olmak beni rahatsız eder.	81	(52,3)	40	(50,6)	84	(52,5)
12	Otorite olmanın benim için pek bir anlamı yoktur.	112	(72,3)	52	(65,8)	111	(69,4)
	İnsanlar daima otoritemi kabul ediyor görünürler.	43	(27,7)	27	(34,2)	49	(30,6)
13	Önemli bir insan olacağım.	85	(54,8)	45	(57,0)	93	(58,1)
	Başarılı olmayı umuyorum.	70	(45,2)	34	(43,0)	67	(41,9)
14	İnsanlar söylediklerimin bazısına inanır.	78	(50,3)	33	(42,3)	64	(40,0)
	İnsanları istediğim her şeye inandırabilirim.	77	(49,7)	45	(57,7)	96	(60,0)
15	Kendi kendime yeterim.	104	(67,1)	50	(63,3)	114	(71,3)
	Başkalarından öğrenebileceğim çok şey var.	51	(32,9)	29	(36,7)	46	(28,8)
16	Herkes gibi biriyim.	100	(64,5)	51	(64,6)	109	(68,1)
	Sıra dışı biriyim.	55	(35,5)	28	(35,4)	51	(31,9)

* $p < 0,05$

4.5. Narsisizm Düzeyinin Mesleki Özelliklere Göre incelenmesi

Seçilen Alana Göre Karşılaştırma: Öğrencilerin eğitim aldıkları alanlara göre narsisizm puan ortalamalarının dağılımı tablo 12’de verilmiştir. Tabloya göre üniversite öğrencilerinin seçtikleri alanlara göre toplam narsisizm puan ortalamaları istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,010$). Fen bilimleri alanında okuyan öğrencilerin narsisizm puan ortalaması ($7,0\pm3,7$), sosyal Bilimler ($6,0\pm3,6$) ve Sağlık Bilimlerinde okuyanlara ($5,6\pm3,7$) göre daha yüksek düzeyde narsistik eğilim gösterdikleri görülmüştür. ($p=0,018$). Gruplar arasındaki ikili grup karşılaştırmalarına bakıldığında (post hoc test) Fen bilimleri ile sağlık bilimleri arasındaki farkın anlamlı olduğu ($p=0,014$), diğer gruplar arasında anlamlı fark olmadığı gözlenmiştir. Narsisizmin alt boyutlarından sömürücülük ($p=0,001$) ve üstünlük ($p=0,033$) alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılmış diğer alt boyutlarda anlamlı bir fark gözlenmemiştir. İkili grup karşılaştırmalarına bakıldığında (post hoc test) sömürücülük alt boyut puanları fen bilimleri ile sağlık bilimleri arasında ve sosyal bilimler ile sağlık arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Üstünlük alt boyutunda ise ikili karşılaştırmalarda fen bilimleri ile sağlık bilimleri arasında fark olduğu saptanmıştır.

Tablo 8.

Narsisizm Puan Ortalamalarının Alan Seçimine Göre Karşılaştırılması

	Otorite	Teşhircilik	Sömürücülük	Hak iddia etme	Kendine yeterlilik	Üstünlük	Toplam
Sağlık	0,88±0,70	1,03±0,92	1,09±0,66 ^a	0,70±0,70	1,03±0,87	0,92±0,95 ^a	5,66±3,14 ^a
Sosyal	0,89±0,74	1,07±1,01	1,33±0,89 ^c	0,71±0,71	1,11±0,97	0,98±0,90	6,08±3,66
Fen	1,06±0,70	1,16±1,01	1,54±0,96	0,82±0,71	1,22±0,98	1,25±1,03	7,03±3,70
p	0,140	0,610	0,001	0,410	0,360	0,033	0,018

a: $p<0,05$ sağlık ve fen arasında, b: $p<0,05$ sosyal ve fen arasında, c: $p<0,05$ sağlık ve sosyal arasında

Seçilen Alt Bölümlere Göre Karşılaştırma: Narsisizm alt boyutları öğrencilerin okudukları bölümlerle karşılaştırıldığında narsisizmin tüm alt boyutlarında okunulan bölümle anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Tablo 13 incelendiğinde mühendislikte okuyan öğrencilerin narsisizm puan ortalaması ($7,0\pm3,7$) iken sağlık bilimleri içinde dış hekimlerinin en yüksek narsistik puana sahip olduğu ($8,2\pm2,4$), sosyal bilimlerde ise güzel sanatlarda okuyanların diğerlerine göre yüksek puana ($7,7\pm3,9$) sahip olduğu görülmektedir. Dış hekimliğinde, güzel sanatlarda ve mühendislikte okuyan öğrencilerin puan ortalamaları birbirleri arasında anlamlı fark göstermez iken diğer bölümlere göre

anlamlı fark göstermektedir (post hoc test). Tıp, sağlık meslek yüksek okulu (SMYO), eğitim ve ilahiyat grupları arasında fark yoktur.

Tablo 9.

Narsistik Puan Ortalamalarının Alt Bölümlere Göre Karşılaştırılması

			Kendine						
	Alt Bölüm		Otorite	Teşhircilik	Sömürücülük	Hak iddia	yeterlilik	Üstünlük	Toplam
Sağlık		Ort	0,7	0,9	1,0	0,6	1,0	0,7	5,0
	Tıp	SD	0,6	0,9	0,6	0,6	0,8	0,8	3,0
	Diş	Ort	1,2	1,5	1,4	1,0	1,4	1,5	8,2
	Hekimliği	SD	0,6	0,8	0,5	0,7	0,8	0,9	2,4
		Ort	0,9	0,8	0,9	0,6	0,7	0,7	4,9
	Sağlık MYO	SD	0,6	0,8	0,7	0,6	0,8	0,8	2,8
Sosyal		Ort	0,7	1,0	1,1	0,4	0,8	0,8	5,1
	Eğitim	SD	0,7	0,9	0,8	0,6	0,8	0,8	3,1
	Güzel	Ort	1,1	1,3	1,6	1,0	1,5	1,1	7,7
	Sanatlar	SD	0,7	1,0	0,9	0,6	1,0	0,9	3,9
		Ort	0,7	0,6	1,2	0,7	1,0	0,8	5,2
	İlahiyat	SD	0,6	0,9	0,8	0,7	0,9	0,8	3,3
Fen	Mühendislik	Ort	1,0	1,1	1,5	0,8	1,2	1,2	7,0
		SD	0,7	1,0	0,9	0,7	0,9	1,0	3,7
		p	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001	0,001

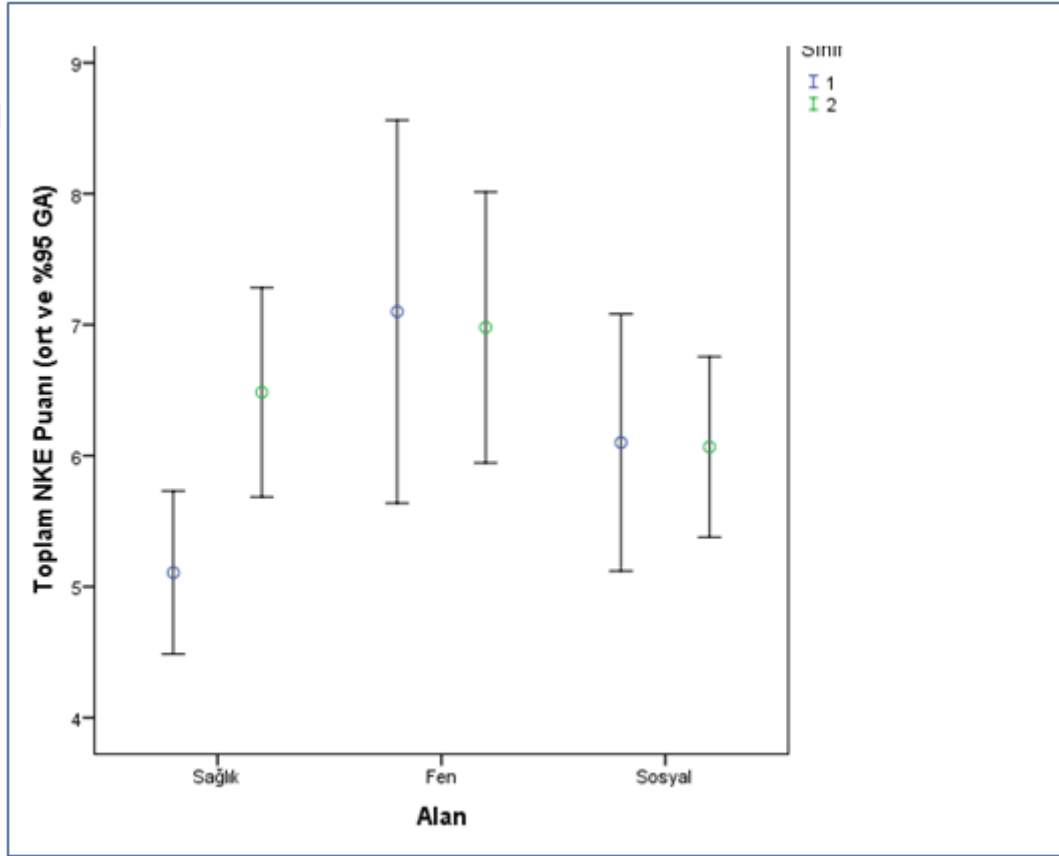
Sınıfa Göre Karşılaştırma: Üniversite öğrencilerinin narsistik puanlarının okudukları sınıfa göre karşılaştırılması yapıldığında narsisizmin toplam puanı ve alt boyutlarından olan sömürücülük boyutunda anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır ($p=0,001$). Toplam NKI puanı incelendiğinde son sınıfa giden üniversite öğrencilerin ($6,4\pm 3,3$), birinci sınıfa giden öğrencilerden ($5,8\pm 3,6$) daha yüksek narsistik eğilimlere sahip olduğu ortaya çıkmıştır ($p=0,034<.05$) (Tablo 14).

Tablo 10.

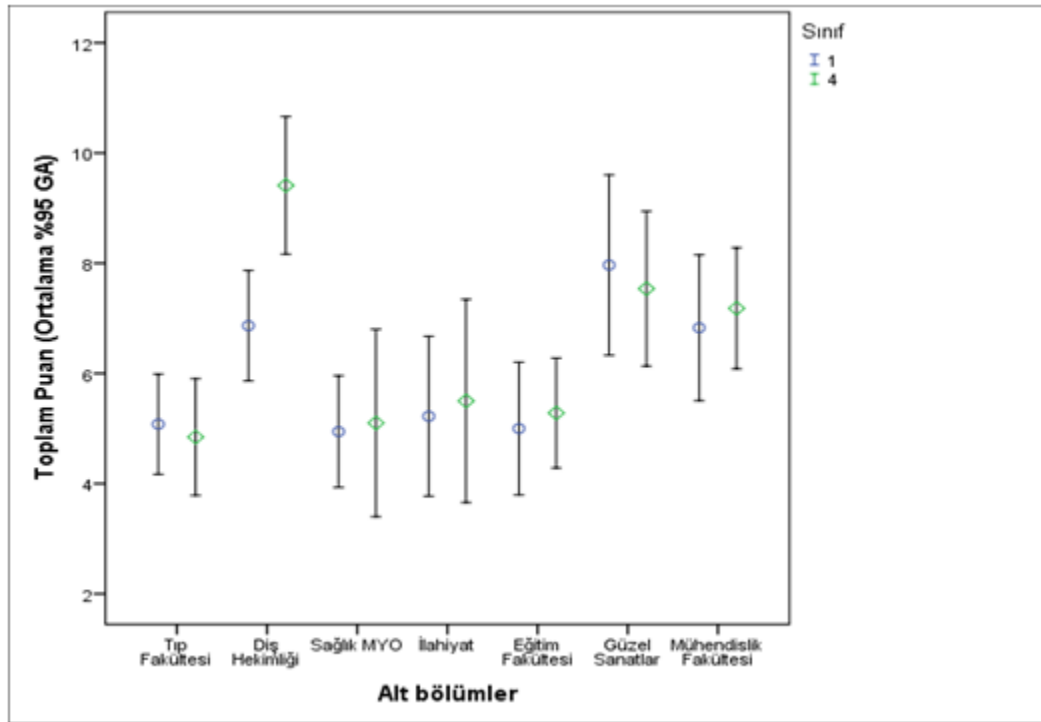
Narsistik Ortalamanın Okuduğu Sınıflara Göre Karşılaştırılması

Sınıf		Otorite	Teşhircilik	Sömürücülük	Hak iddia etme	Kendine yeterlilik	Üstünlük	Toplam
1	Ort	0,9	1,0	1,2	0,7	1,0	1,0	5,8
	SD	0,7	1,0	0,8	0,7	0,9	0,9	3,6
4	Ort	1,0	1,1	1,4	0,8	1,2	1,0	6,4
	SD	0,7	1,0	0,8	0,7	0,9	1,0	3,3
p		0,447	0,499	0,001	0,649	0,166	0,483	0,447

Her bir alan (şekil 1) ve alt bölüm (şekil 2) içinde birinci sınıf ve dördüncü sınıf arasındaki toplam puan ortalamaları analiz edilmiştir. Sağlık alanında okuyan öğrencilerin dördüncü sınıf öğrencilerinde narsistik puan ortalaması ($6,5 \pm 3,1$) birinci sınıf öğrencilerinde ($5,1 \pm 3,0$) göre anlamlı olarak artış göstermektedir ($p=0,007$) diğer bölümlerde bu fark izlenmemektedir. Alt bölümler bazında sınıf farkına bakıldığında ise sağlık alanında sınıflar arasındaki farkı yaratan grubun dış hekimliği olduğu izlenmektedir. Dördüncü sınıflarda ortalama puan ($9,4 \pm 2,4$) iken birinci sınıflarda ($6,9 \pm 1,8$)'dir ($p=0,002$).

Şekil 1. Her Bir Alan İçinde Sınıfa Göre Narsisizm Puan Ortalamalarının Dağılımı (Ort %95 Güven Aralığı)

Şekil 2. Her bir alt bölüm içinde sınıfa göre narsisizm puan ortalamalarının dağılımı

Bölümü İsteyerek Seçmeye Göre Karşılaştırma: Üniversite öğrencilerinin bölümü isteyerek seçip seçmemesi ile narsistik ortalamaları incelendiğinde kendine yeterlilik alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. İsteyerek seçen öğrencilerin kendine yeterlilik puan ortalaması seçmeyenlere göre daha yüksektir ($p=0,007$). Diğer boyutlarda da anlamlı fark olmamasına karşılık narsistik puan ortalamaları bölümü isteyerek seçenlerin ($6,3 \pm 3,5$) isteyerek seçmeyenlere ($5,6 \pm 3,5$) göre daha çok narsistik eğilim gösterdiği görülmüştür (Tablo 15).

Tablo 11.

Narsistik Ortalamaların Bölümü İsteyerek Seçme Durumuna Göre Karşılaştırılması

Okuduğu bölümü isteyerek seçme		Otorite	Teşhircilik	Sömürücülük	Hak iddia etme	Kendine yeterlilik	Üstünlük	Toplam
Evet	Ort	0,9	1,1	1,3	0,7	1,2	1,1	6,3
	SD	0,7	1,0	0,8	0,7	0,9	1,0	3,5
Hayır	Ort	0,9	1,0	1,1	0,8	0,9	0,9	5,6
	SD	0,7	1,0	0,8	0,7	1,0	0,9	3,5
p		0,261	0,436	0,085	0,093	0,007	0,129	0,174

Mesleğe Bakışına Göre Karşılaştırma: Üniversite öğrencilerinin mesleğe bakış açılarıyla narsistik ortalamaları incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Gruplar arasında teşhircilik ve sömürücülük hariç tüm alt boyutlarda anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,001$). Mesleğini ayrıcalıklı bulanların ortalamaları ($7,3\pm3,6$), mesleğini her meslek kadar önemli gören ($5,7\pm3,5$) ve gerekli değeri verilmiyor ($5,5\pm3,1$) diyenlere göre daha yüksek narsistik eğilim gösterdikleri görülmüştür (Tablo 16).

Tablo 12.

Narsisizm ortalamalarının mesleğe bakışa göre karşılaştırılması

Mesleğe Bakışı		Otorite	Teşhircilik	Sömürücülük	Hak iddia etme	Kendine yeterlilik	Üstünlük	Toplam
Ayrıcalıklı	Ort	1,1	1,2	1,4	0,9	1,4	1,3	7,3
	SD	0,7	1,0	0,8	0,7	0,9	1,0	3,6
Her meslek kadar önemli	Ort	0,8 ^a	1,0	1,3	0,7 ^a	1,1 ^a	0,9 ^a	5,7 ^a
	SD	0,7	1,0	0,8	0,7	0,9	0,9	3,5
Gerekli değer verilmiyor	Ort	0,9 ^b	1,0	1,2	0,7 ^b	0,9 ^b	0,9 ^b	5,5 ^b
	SD	0,7	1,0	0,8	0,7	0,9	0,9	3,1
p		0,019	0,252	0,175	0,007	0,001	0,001	0,001

Akademik Başarı Durumuna Göre Karşılaştırma: Öğrencilerin, akademik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz? Sorusuna kendi verdikleri ifadelerle narsisizm ortalamaları karşılaştırıldığında akademik başarı düzeyinin gruplar arasında üstünlük alt boyutunda anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,014$). İkili grup karşılaştırmalara bakıldığında farkı yaratan grubun Akademik başarısı çok iyi olan gruptan kaynaklandığı izlenmektedir. Akademik başarısı çok iyi yüksek olan grubun üstünlük alt boyutu ortalaması diğer gruplardan anlamlı olarak yüksektir (Tablo 17).

Tablo 13.

Narsisizm ortalamalarının akademik başarıya göre karşılaştırılması

Akademik Başarı		Otorite	Teşhircilik	Sömürücülük	Hak iddia etme	Kendine yeterlilik	Üstünlük	Toplam
Kötü	Ort±SD	0,9±0,7	1,1±1,0	1,4±1,0	0,8±0,7	1,1±1,0	1,1±1,0	6,3±4,1
Orta	Ort±SD	0,9±0,7	1,0±0,9	1,2±0,8	0,7±0,7	1,0±0,9	0,9±0,9	5,8±3,2
İyi	Ort±SD	0,9±0,7	1,1±1,0	1,2±0,8	0,7±0,7	1,2±0,9	1,0±1,0	6,1±3,6
Çok İyi	Ort±SD	1,0±0,8	1,4±1,1	1,5±0,8	0,8±0,8	1,3±1,0	1,6±1,0 ^a	7,5±3,6
p		0,861	0,194	0,223	0,843	0,462	0,014	0,183

4.6. Narsisizm Düzeyinin Sosyo-Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi

Narsisizm puan ortalamalarını etkilediği düşünülen sosyo-demografik faktörlere göre karşılaştırmalar tablo 18’de verilmiştir.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre narsisizm puan ortalamaları tabloya bakılarak incelendiğinde. Tabloya göre üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre toplam narsisizm puan ortalamaları istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,029$). Erkek öğrencilerin narsisizm puan ortalaması ($6,57\pm3,7$), kadın öğrencilerden ($5,79\pm3,3$) daha yüksek narsisizm eğilimi göstermektedir. Narsisizm alt boyutlarından üstünlük alt boyutunda ($p=0,014$) anlamlı bir fark görülmüş diğer boyutlar alt boyutlarda ise anlamlı bir fark görülememiştir.

Öğrencilerin ekonomik durumuna göre narsisizm puan ortalamaları incelendiğinde ekonomik durum ile narsisizm puan ortalamaları arasında tüm alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmüştür ($p=0,001$). Ekonomik durum arttıkça narsistik eğilim artmaktadır. Gruplar arasında farkı yaratan grup ekonomik durumu zengin olan gruptur. Zengin grupta olan öğrenciler diğer grupta bulunan öğrencilere göre daha yüksek narsistik eğilim göstermektedir.

Öğrencilerin anne eğitim durumuna göre narsisizm puan ortalamaları incelendiğinde anne eğitim durumu arttıkça narsisizm puan ortalaması artmaktadır ($p=0,0001$). Narsisizm alt boyutlarına bakıldığında otorite ve sömürücülük hariç tüm alt boyutlarda anlamlı bir ilişki görülmüştür. Gruplar arasında farkı yaratan grup üniversite mezunu olan gruptur. Anne eğitim düzeyi üniversite olan öğrenciler lise grubu hariç diğer grupta bulunan öğrencilere göre daha yüksek narsistik eğilim göstermektedir.

Öğrencilerin baba eğitim durumuna göre narsisizm puan ortalamalarına bakıldığında baba eğitim durumu arttıkça narsisizm puan ortalaması artmaktadır ($p=0,0001$). Narsisizm alt boyutlarına bakıldığında teşhircilik, kendine yeterlilik ve üstünlük alt boyutlarında anlamlı bir ilişki görülmüştür. Gruplar arasında farkı yaratan grup üniversite mezunu olan gruptur. İkili grup karşılaştırmalarında baba eğitim düzeyi üniversite olan öğrenciler ile babası lise mezunu olanlar arasında anlamlı fark yokken, üniversite mezunu olanlarda ilköğretim ve eğitimsiz olanlara göre anlamlı olarak daha yüksek narsistik eğilimi saptanmıştır.

Tablo 14.

Narsisizm Ortalamalarının Sosyo-demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması

	Otorite	Teşhircilik	Sömürücülük	Hak iddia etme	Kendine yeterlilik	Üstünlük	Toplam NKE Puanı
Kadın	0,93±0,6	1,02±0,98	1,24±0,83	0,65±0,68	1,04±0,93	0,92±0,92	5,79±3,32
Erkek	0,91±0,7	1,15±0,96	1,33±0,85	0,84±0,73	1,19±0,94	1,14±0,99	6,57±3,71
p	0,722	0,195	0,291	0,008	0,103	0,014	0,029
Ekonomik durum							
Kötü-Yoksul	0,32±0,5	0,68±0,95	1,32±1,00	0,84±0,69	0,89±0,81	0,89±0,88	4,95±3,08 ^a
Orta	0,93±0,7	1,04±0,96	1,22±0,80	0,67±0,69	1,02±0,90	0,91±0,90	5,78±3,26 ^a
İyi-Zengin	1,12±0,7	1,47±0,98	1,67±0,92	1,04±0,76	1,73±1,00	1,69±1,04	8,71±4,06
	0,0001	0,003	0,002	0,002	0,0001	0,0001	0,0001
Anne Eğitim Düzeyi							
Eğitimsiz	0,79±0,7	0,78±0,88	1,30±0,80	0,70±0,70	0,94±0,87	0,88±0,90	5,39±3,35 ^a
İlköğretim	0,94±0,7	1,02±1,00	1,16±0,84	0,58±0,63	0,97±0,87	0,88±0,88	5,53±3,26 ^a
Lise	0,95±0,6	1,11±0,88	1,39±0,79	0,85±0,75	1,20±1,02	1,07±0,89	6,58±3,32
Üniversite	0,95±0,7	1,40±1,02	1,40±0,89	0,92±0,75	1,40±0,96	1,32±1,13	7,37±3,91
	0,447	0,001	0,087	0,001	0,003	0,003	0,0001
Baba Eğitim Düzeyi							
Eğitimsiz	0,59±0,8	0,47±0,72	1,24±0,56	0,71±0,77	1,18±0,81	0,47±0,72	4,65±2,78 ^a
İlköğretim	0,95±0,7	0,93±0,96	1,21±0,90	0,65±0,64	0,86±0,87	0,93±0,93	5,51±3,38 ^a
Lise	0,90±0,7	1,02±0,96	1,31±0,84	0,67±0,71	1,15±0,96	0,86±0,78	5,91±3,43
Üniversite	0,95±0,6	1,32±0,96	1,34±0,80	0,85±0,75	1,31±0,95	1,25±1,04	7,01±3,57
	0,244	0,000	0,617	0,096	0,001	0,0001	0,001

a: $p < 0.05$ en üst grup ile grup 1 ve grup 2 arasındaki fark

4.7. Narsisizm Düzeyinin Yetiştirme Koşullarına Göre İncelenmesi

Narsisizm puan ortalamalarını etkilediği düşünülen yetiştirilme koşullarına ait faktörlere göre karşılaştırmalar tablo 19’da verilmiştir. Öğrencilerin ebeveynlerinin tutumları ile narsisizm puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülememiştir ($p=0,491$). Öğrencilerin aile türleri ile narsisizm puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p=0,742$).

Öğrencilerin bebeklik dönemi (0-12 ay) bakım vereni ile narsisizm puan ortalamaları arasında anlamlı bir sonuç bulunmuştur ($p=0,050$). Bakım vereni bakıcı olan öğrencinin narsisizm ortalaması ($6,97±4,6$) annesi tarafından bakım alan öğrencilerden ($6,0±3,3$) daha çok narsisizm eğilimi göstermiştir. Narsisizmin hak iddia etme ($p=0,030$), kendine yeterlilik ($p=0,047$) ve üstünlük ($p=0,019$) alt boyutlarında anlamlı bir sonuç bulunmuştur.

Tablo 15.

Narsisizm Ortalamaların Yetiştirilme Koşullarına Göre Karşılaştırılması

Ebeveyn tutumu	Otorite	Teşhircilik	Sömürücülük	Hak iddia etme	Kendine yeterlilik	Üstünlük	Toplam NKE Puanı
Otoriter	0,93±0,68	1,07±0,85	1,34±0,79	0,79±0,68	1,07±1,01	1,18±0,90	6,38±3,32
Demokratik	0,93±0,77	1,13±1,03	1,35±0,88	0,72±0,74	1,13±0,98	1,16±1,01	6,38±3,87
Aşırı İlgili	0,90±0,68	1,10±1,01	1,18±0,78	0,90±0,77	1,39±0,91	0,96±0,98	6,41±3,23
Koruyucu	0,94±0,70	1,01±0,95	1,27±0,86	0,68±0,67	0,98±0,86	0,85±0,89	5,73±3,24
Diğer	0,82±0,72	1,14±1,04	1,07±0,72	0,61±0,69	1,14±0,97	0,93±1,02	5,71±3,92
p	0,948	0,883	0,475	0,321	0,122	0,089	0,491
<u>Aile türü</u>							
Çekirdek aile	0,91±0,73	1,06±0,97	1,26±0,82	0,73±0,70	1,10±0,94	1,03±0,97	6,08±3,45
Kalabalık aile	0,93±0,73	1,11±1,01	1,40±0,96	0,65±0,67	1,07±0,94	0,93±0,92	6,09±3,94
p	0,722	0,752	0,458	0,164	0,629	0,768	0,742
<u>Bakım Vereni</u>							
Anne	0,93±0,71	1,06±0,97	1,28±0,82	0,71±0,70	1,08±0,91	0,97±0,92	6,01±3,34
Bakıcı	0,87±0,80	1,23±1,04	1,28±0,97	0,92±0,74	1,33±1,11	1,36±1,20	6,97±4,67
p	0,873	0,416	0,326	0,030	0,047	0,019	0,050

BÖLÜM V

5. TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde yapılan araştırmada elde edilen bulguların yorumlanmasına ve çıkan sonuçlar çerçevesinde değerlendirilmesine yer verilmiştir.

5.1. Araştırmada Alan ve Bölüm Seçimine İlişkin Bulguların Yorumu

Araştırmada üniversite öğrencilerinin seçtikleri alanlar Sağlık Bilimleri, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler olmak üzere 3 grup olarak incelenmiştir. Araştırmadan toplanan verilere göre toplam narsisizm puanları üniversite öğrencilerinin seçtiği alana göre karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur.

Araştırmada toplumda itibarı yüksek olan mesleklerin narsistik düzeyin yüksek olması ön görülmüştü. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre toplumda itibarı yüksek olan mesleklerden Diş Hekimliği ve Mühendislik bölümlerinde okuyan öğrencilerin hipotezimizle uyumlu olarak narsisizm ortalamalarının yüksek olduğu görülmüştür.

Tıp Fakültesi gibi toplumda itibarı yüksek bir bölümde okuyan öğrencilerin narsisizm düzeylerinin beklenenin aksine düşük çıkması hipotezimizle uyuşmamıştır. Tıp Fakültesinde okuyan öğrencilerin ilk yıllarındaki narsisizm eğiliminin son yıllarda düşmesinin Tıp Fakültesi öğrencilerinin mesleği çok fazla ayrıcalıklı olarak tanımlamamalarından kaynaklanıyor olabileceği olarak yorumlanabilir.

Güzel Sanatlarda okuyan öğrencilerin narsisizm eğiliminin öngörülenle uyumlu bir şekilde yüksek çıktığı görülmüştür. Literatür incelendiğinde sanatsal ilgiyle narsisizm arasında bir ilişkinin varlığını gösteren çalışmalar vardır. Kowalski ve arkadaşlarının (2017) yılında kariyer tercihlerinde narsistik kişilik özelliğinin etkisinin incelendiği çalışmalarında sanatsal ilgiyle narsisizm arasında bir ilişkinin olabileceğini ortaya koymuştur (Kowalski ve diğerleri, 2017). Bu durum toplumda itibarı yüksek olduğu düşünülen doktorluk, mühendislik gibi bölümlerde okuyan öğrencinin değil kendisinin yetenekli ve yaratıcı olduğunu düşünen Güzel Sanat öğrencilerinin daha çok narsisizme yatkın olduğu olarak yorumlanabilir.

Araştırmada narsisizm puan ortalaması sınıf düzeyi değişkenine göre incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak sağlık alanında son sınıf öğrencilerinin birinci sınıf öğrencilerine göre daha yüksek narsisizm düzeyine

sahip olduğu görülmüştür. Bu durum alt bölümlerde incelendiğinde Diş Hekimliği fakültesi son sınıf öğrencilerinin birinci sınıf öğrencilerinden daha yüksek düzeyde narsisizm eğilimine sahip olduğu görülmüştür.

Son sınıf öğrencilerinin kendilerini diğer sınıflardan daha bilgili olduklarını düşünme ve kendilerini diğerlerinden daha imtiyazlı görmeye eğilimlerinin sömürücülük alt boyutunu baskın hale getirdiğini düşündürmektedir. Meslek ortamının narsistik eğilimleri tetiklediği yorumu da yapılabilir.

Bu konuda literatürde çok az araştırma bulgusuna rastlanmıştır. “Narsistik Kişilik Özellikleri Kurumsal Bağlılığı Etkiler mi?” adlı çalışmada üniversite öğrencilerinin birinci ve üçüncü sınıflar arasında narsisizm ortalamalarının kıyaslanması yapıldığında üçüncü sınıf öğrencilerinin sömürücülük alt boyutunda daha baskın olduğu sonucuna varılmış (Cihangiroğlu, Teke, Uzuntarla ve Uğrak, 2014) olup sonucun bu çalışma ile örtüştüğü görülmektedir.

Araştırmada üniversite öğrencilerinin mesleğe bakış açılarıyla narsistik ortalamaları incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir sonuca ulaşılmıştır. Literatürde bu konuyla ilgili bir bulguya rastlanmamıştır.

Mesleğinin ayrıcalıklı olduğunu düşünen üniversite öğrencilerinin narsisizmin otorite, hak iddia etme, kendine yeterlilik ve üstünlük alt boyutlarında narsisizme eğilim göstermektedir. Bu durumda ayrıcalıklı olduğunu düşünen öğrencilerin seçtikleri mesleklerden dolayı kendilerini özel hissettiği kendilerine özel davranılması gerektiğini düşündüğü ve seçtikleri mesleğin en iyisi olduğunu düşündüklerine işaret edebilir.

5.2. Araştırmada Sosyo-Demografik Verilere İlişkin Bulguların Yorumu

Yapılan araştırma sonuçlarına göre toplam narsisizm puanının cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık görülmektedir. Araştırmada narsisizmin hak iddia etme ve üstünlük alt boyutlarında erkeklerin kadınlara göre daha yüksek narsisizm ortalamasına sahip oldukları saptanmıştır. İstatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte otorite, teşhircilik, sömürücülük ve kendine yeterlilik alt boyutlarında da erkeklerin narsisizm ortalamaları kadınlara göre daha yüksek çıkmıştır.

İlgili literatüre bakıldığında narsisizm üzerine yapılan meta-analiz çalışmalarında, narsisizmin cinsiyete göre farklılığının kuşaklar arasında farklılık gösterdiği ifade edilmiştir (Zhou ve diğerleri, 2017). Kadınların narsisizm puanlarının zaman (1990-2013) içerisinde azaldığı rapor edilmiştir (Twenge, Konrath, Foster, Campbell ve Bushman,

2008). Ülkemizde yapılan bazı çalışmalarda kadınlarda narsisizmin otorite alt boyutundaki ortalamalarının erkeklerle göre daha yüksek olduğu ifade edilmiştir (Küsgülü, 2014). Yine ülkemizde son yıllarda üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada erkek öğrencilerinin narsisizm ortalamalarının kadınlardan daha yüksek bulunduğu ifade edilmiştir (Demirel, Altın, Y. Gökhan ve Demir, 2018). Erkeklerin kadınları suiistimal etmeyi ve öncelik sahibi olmayı kendileri için doğal bir hak olarak gördükleri konusunda bulgular elde edilmiştir (Akgün ve Uysal, 2019).

Bu araştırma sonucunda, erkeklerin narsisizm ortalamalarının yüksek bulunması ilgili literatürle uyumuştur. Öğrencilerin hak iddia etme boyunun gelişiminde pek çok faktörün etkililiğinin olabileceğini: ailenin çocuktan ileri düzeyde başarı beklentisi ve çocuğu sosyal karşılaştırmalar yaparak motive etmeye çalışmasının etkili olduğu araştırmalarda ortaya konulmuştur (Atay, 2010 s.59). Kültürümüzde erkek çocuklarının yetiştirilme tarzında kız çocuklara göre erkek her şeyi yapabilir mantığıyla yapıldığı da varsayıldığında erkeklerin ne isterse onu hak iddia eder boyutunda isteklerinin karşılatılmasını gerçekleştirmesine sebep olabileceği şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmada narsisizm ortalaması anne eğitim düzeyi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Anne eğitim düzeyi arttıkça narsisizm ortalama puan ortalaması artmış ve narsisizmin teşhircilik, hak iddia etme, kendine yeterlilik ve üstünlük alt boyutlarında anlamlı bir şekilde narsisizm ortalamalarının yüksek olduğu görülmüştür. İlgili literatür incelendiğinde bu değişkenle ilgili bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Narsisizm ortalamasıyla baba eğitim durumunu karşılaştırıldığında istatistiksel olarak bir anlam bulunmuştur. ve teşhircilik, kendine yeterlilik ve üstünlük alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Literatüre bakıldığında bu değişkenle ilgili sınırlı sayıda çalışma yapılmıştır. Karakuş (2017) yaptığı çalışmada baba eğitim durumunun narsisizmle ilişkisinin olmadığını ifade etmiştir

Araştırmada ailenin ekonomik durumuyla öğrencilerin narsisizm düzeylerinin farklılaşıp farklılaşmadığını saptamaya yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda aradaki farkın hipotezimizle uyumlu olduğu ve istatistiksel düzeyde anlamlı olduğu görülmüştür. Hipotezimiz ilgili literatür araştırıldığında Twenge ve Campbell'in 2008 yılında üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı meta-analiz çalışmasında NPI'nin öğrencilerde zaman içerisindeki değişimini konu alan çalışmasında ekonomik durumu iyi

olanların narsisizm düzeylerinin yüksek olduğunu tespit etmiştir elde edilen bu sonuçların hipotezimizle uyumlu olduğu görülmektedir.

Öğrencinin ekonomik durumu arttıkça narsistik eğilimi artışının ekonomik durumu iyi olan öğrencilerin her istediğine kolaylıkla ulaşabilmesi ve paranın gücüyle diğer insanlardan ayrıcalıklı olduğunu istediği her şeyi elde edebileceği ön görüşüyle davranabildiği olarak yorumlanabilir.

5.3. Araştırmada Öğrencinin Geçmiş Yaşantısından Kaynaklı Bulguların Yorumu

Araştırmada narsisizm ortalamasıyla ebeveyn tutumları arasındaki ilişki incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Narsisizm alt boyutlarından üstünlük boyutunun ortalaması diğer boyutlardan daha anlamlı olduğu görülmüştür.

İlgili alan yazın incelendiğinde ebeveyn tutumunun çalışıldığı kısıtlı sayıda çalışma olduğu görülmüştür. Watson, Little ve Biderman (1992), anne baba tutumlarını incelediği bir çalışmada otoriter olmayan anne baba tutumlarının olduğu ailelerde yetişen çocukların daha düşük düzeyde narsisizm kişilik özelliği geliştirdiği görülmüştür (akt. Küsgülü, 2014).

Küsgüllü (2014) tarafından üniversite öğrencileriyle yapılan bir çalışmada narsisizm ve ailenin yapısı arasında farklılaşma olmadığı bulunmuş ve yaptığımız çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmüştür. Ebeveyn tutumlarının narsistik kişilik yapılanmasında farklılık göstermediği görülmüştür.

Araştırmada üniversite öğrencilerinin narsisizm ortalamaları ile aile türleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Burada narsisizmi etkileyen faktörün ailenin yapısı olduğu değil de ebeveynlerin tutumu olduğu yorumu yapılabilir.

Araştırmada narsisizm ortalamasının bakım veren düzeyiyle ilişkili olacağı ön görülmüştü. Elde edilen bulgular sonucunda bakım vereni bakıcı olan üniversite öğrencilerinin narsistik ortalamalarının yüksek olduğu görülmüş ve narsisizmin hak iddia etme kendine yeterlilik ve üstünlük alt boyutlarında anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. Literatürde bu yönde bir bulguya rastlanmamıştır.

BÖLÜM VI

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar

- Narsisizm eğilimi olan bireylerin Fen Bilimleri alanını daha çok tercih ettikleri saptanmıştır.
- Narsistik eğilimi olan öğrencilerin diş hekimliği, mühendislik ve güzel sanatlar alanını daha çok tercih ettikleri saptanmıştır.
- Son sınıfta okuyan üniversite öğrencilerinin diğer sınıflarda okuyan öğrencilerden daha fazla narsistik eğilime sahip oldukları saptanmıştır.
- Üniversitede okuyan erkek öğrencilerin kız öğrencilerden narsisizme daha fazla narsisizm düzeyine sahip olduğu görülmüştür.
- Ekonomik durumu iyi olan üniversite öğrencilerinin narsistik eğiliminin ekonomik durumu orta ve yoksul ailelerde yetişen öğrencilere oranla daha yüksek narsisizm düzeyine sahip olduğu görülmüştür.
- Narsistik eğilimin üniversite öğrencilerin aile türü, bakım veren kişi ve ebeveyn tutumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür.

6.2. Öneriler

- Narsisizmin meslek seçimiyle ilişkisine yönelik ülkemizde araştırma sayısı çok azdır. Narsisizm kişilik yapılanmasının etkilerinin daha net gösterilebilmesi için daha çok sayıda çalışmaya ihtiyaç vardır.
- Bu çalışmada bulunmayan daha çok fakülte eklenerek çalışmanın örneklem grubu genişletilebilir.
- Narsistik kişilik yapılanması diğer kişilik yapılanmalarıyla karşılaştırılarak meslek seçimine etkisi araştırılabilir.
- Çalışma farklı üniversiteler arasında karşılaştırmalar yapılarak uygulanabilir.

7. KAYNAKÇA

- Akgün, Z. ve Uysal, Y. (2019). Toplumsal cinsiyet ve narsisizm ilişkisi. E. Hamarta (Ed.), *21. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi* içinde (C. 151). Antalya, Türkiye: ACM Press.
- Anlı, İ. ve Bahadır, G. (2007). Kendilik psikolojisine göre narsistik ve sınır kişilik bozukluğu. *Psikoloji Çalışmaları/Studies in Psychology*, 27, 1-12.
- Arslan, E. (2017). Kişilik özellikleri ve meslek seçim ilişkisi: turizm öğrencileri üzerine bir araştırma. *Kesit Akademi*, 11 (11), 200–217. doi:10.18020/kesit.1297
- Atay, S. (2009). Narsist kişilik envanterinin Türkçe'ye standardizasyonu. *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11 (1), 184.
- Atay, S. (2010). *Çalışan narsist* (1. Baskı). İstanbul: Namar Yayınları.
- Bacanlı, F. (2003). Mesleki grup rehberliğinin benlik ve meslek kavramlarının bağdaşımına etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 9 (35), 356–339.
- Böke, K. ve Başıbüyük, O. (2009). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: Detaylı ve açıklamalı anlatım*. (9. bs.) Ankara: Alfa Yayınları.
- Bolat, Y. (2016). Kavramsal açıdan narsisizm ve eğitimde narsistik kişilik. *Journal of International Social Research*, 9 (46), 482–482. doi:10.17719/jisr.20164622616
- Bolat, Y., Ülker, M. ve Göloğlu Demir, C. (2016). Kavramsal açıdan narsisizm ve eğitimde narsistik kişilik. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9 (46), 482–492.
- Bozkus, O. ve Araz, A. (2015). Narsisizm ve evlilik uyumu ilişkisinde reddedilme duyarlılığı ve olumlu yanılsamaların aracı rolü. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 3 (6), 29–54. doi:10.7816/nesne-03-06-02
- Campbell, W. K. ve Miller, J. D. (2011). *The handbook of narcissism and narcissistic personality disorder*. John Wiley & Sons, Inc. doi:10.1002/9781118093108
- Campbell, W. K. ve Miller, J. D. (2014). *The handbook of narcissism and narcissistic personality disorder*. John Wiley & Sons, Incorporated. doi:10.1002/9781118093108
- Cihangiroğlu, N., Teke, A., Uzuntarla, Y. ve Uğrak, U. (2014). Narsistik kişilik özellikleri kurumsal bağlılığı etkiler mi. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 15 (2), 173–185.

- Cramer, P. (2011). Young adult narcissism: A 20 year longitudinal study of the contribution of parenting styles, preschool precursors of narcissism, and denial. *Journal of Research in Personality*, 45 (1), 19–28. doi:10.1016/j.jrp.2010.11.004
- Çoban, H. ve İrmiş, A. (2018). Yöneticilerde narsisizm üzerine bir araştırma. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 14 (1), 123–146.
- Demirel, H., Altın, M., Y. Gökhan, Y. ve Demir, H. (2018). Spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin narsisizm seviyelerinin karşılaştırılması. *The Journal of Turkish Sport Sciences*, 1 (2), 72–77.
- Ekşi, F. ve Demirci, İ. (2017). Büyükleme narsisizmin iki farklı yüzü: narsistik hayranlık ve rekabetin mutlulukla ilişkisi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 58, 37–58. doi:10.15285/maruaebd.330008
- Eryılmaz, A. ve Mutlu, T. (2017). Yaşam boyu gelişim yaklaşımı perspektifinden kariyer gelişimi ve ruh sağlığı. *Psikiyatri Guncel Yaklaşımlar - Current Approaches in Psychiatry*, 9 (2), 227–227. doi:10.18863/pgy.281802
- Gabbard, O. (1991). Psychodynamic psychiatry in clinical practice. *Psychiatric Services*, 42 (6), 640-a-641. doi:10.1176/ps.42.6.640-a
- Geçtan, E. (1997). *Psikodinamik psikiyatri ve normal dışı davranışlar*. (13. bs.). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ginzberg, E. (1988). Toward a theory of occupational choice. *The Career Development Quarterly*, 36(4), 358–363. doi:10.1002/j.2161-0045.1988.tb00510.x
- Grijalva, E., Harms, P. D., Newman, D. A., Gaddis, B. H., & Fraley, R. C. (2015). Narcissism and leadership: A meta-analytic review of linear and nonlinear relationships. *Personnel Psychology*, 68 (1), 1-47.
- Gültekin, M. (2012). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin mesleki olgunluk düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa, KKTC.
- Güneri, O. Y. (2015). Sunumlar – Mesleki Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Kitabı. 24 Eylül 2019 tarihinde <http://meslekirehberlikvekariyerdanismanligi.kitabi.gen.tr/category/sunumlar/> adresinden erişildi.
- Holland, J. L. (1974). Review of Vocational Guidance and Human Development. *Personnel and Guidance Journal*, *Journal of Vocational Behavior* 53, 76–77.
- Karaaziz, M. ve Atak, E. (2013). Narsisizm ve narsisizmle ilgili araştırmalar üzerine bir gözden geçirme, *Nesne Psikoloji Dergisi*, 44–59. doi:10.7816/nesne-01-02-03

- Kartopu, S. (2013). Narsisizmin dindarlık eğilimleri ile ilişkisi: Gümüşhane üniversitesi örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (6, 6), 625–649. doi:10.9761/JASSS1560
- Kayabaşı, E. (2019). *Narsisizmle yaratıcılık arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Keith Campbell, W. ve Foster, J. D. (2011). The narcissistic self: background, an extended agency model, and ongoing controversies. *The Self*, (January), 115–138. doi:10.4324/9780203818572
- Kızıltan, H. (2000). *Narcissistic personality inventory (NPI) ölçeğinin Türkçe formu dil eş değerliliği güvenirlik ve geçerlilik çalışması*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Kızıltan, H. (2016). Narsisizm nedir? | Bilim ve Gelecek. 16 Eylül 2019 tarihinde <https://bilimvegelecek.com.tr/index.php/2016/08/01/narsisizm-nedir/> adresinden erişildi.
- Kowalski, C. M., Vernon, P. A. ve Schermer, J. A. (2017). Vocational interests and dark personality: Are there dark career choices? *Personality and Individual Differences*, 104, 43–47. doi:10.1016/j.paid.2016.07.029
- Köroğlu, E. (2013). *Amerikan psikiyatri birliği, ruhsal bozuklukların tanıs ve sayımsal el kitabı* (2. bs.). Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Küsgülü, Ü. (2014). *Üniversite öğrencilerinin mutluluk, umut ve narsisizm düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Kuzgun, Y. (2009). *Meslek Gelişimi ve Danışmanlığı* (3. Baskı.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Lubit, R. (2002). The long-term organizational impact of destructively narcissistic managers. *The Academy of Management Executive*, 16 (1), 127-138.
- McLean, J. (2007). Psychotherapy with a narcissistic patient using Kohut's self psychology model. *Psychiatry (Edgmont (Pa. : Township))*, 4 (10), 40–407.
- Miller, M. J. ve Miller, T. A. (2005). Theoretical application of Holland's theory to individual decision-making styles: Implications for career counselors. *Journal of Employment Counseling*, 42 (1), 20–28. doi:10.1002/j.2161-1920.2005.tb00895.x
- Morf, C. C., Rhodewalt, F., Morf, C. C. ve Rhodewalt, F. (2009). Unraveling the paradoxes of narcissism: A dynamic self-regulatory processing model, 7965. doi:10.1207/S15327965PLI1204

- Oğuz, T. (2016). Çağdaş narkisisos'lar: facebook kullanım alışkanlıkları ve narsisizm. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 9 (2). doi:10.18094/si.33596
- Özel, İ. (2012). Dindarlarda narsisizm: yüksek din eğitimi alan öğrenciler üzerine bir araştırma. *Journal of Chemical Information and Modeling*. doi:10.1017/CBO9781107415324.004
- Peker, C. ve Aydın, A. (2017). Ergenlerde algılanan ebeveynlik stilleri, narsisizm psikolojik ve sosyal uyum. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 24 (2).
- Pines, M. (1977). Borderline conditions and pathological narcissism. by otto Kernberg. *British Journal of Psychiatry*, 131 (2), 212–213. doi:10.1192/S0007125000016214
- Ronningstam, E. (2005). *Identifying and understanding the narcissistic personality. The British Journal of Psychiatry* (C. 112). doi:10.1192/bjp.112.483.211-a
- Rozenblatt, S. (2002). In defence of self: the relationship of self- esteem and narcissism to aggressive behavior. *Long Island University, Psychology*.
- Sandler, J., Person, E. S. ve Peter Fonagy. (2012). *Freud's on narcissism an introduction*. London : Routledge. 2012.
- Sarioğlu Uğur, S. ve Devcar, M. A. (2018). Girişimcilik özellikleri ile Holland'ın kişilik tipleri arasındaki ilişki üzerine nitel bir çalışma. *Girişimcilik İnovasyon ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 2 (4), 98–110. doi:10.31006/gipad.397013
- Schmidt, A. (2019). Kernberg ve Kohut ' un narsisistik kişilik bozukluğu kuramlarının karşılaştırması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 30 (2).
- Segel, N.P. (1981). *Sınır Çizgisi Koşulları ve Patolojik Narsisizm. Amerikan Psikanaliz Derneği Dergisi*, 29 (1), 221-236. doi: 10,1177 / 000306518102900111
- Twenge, J. M., Konrath, S., Foster, J. D., Campbell, W. K. ve Bushman, B. J. (2008). Egos inflating over time: A cross temporal meta-analysis of the narcissistic personality inventory. *Journal of Personality*, 76 (4), 875–902. doi:10.1111/j.1467-6494.2008.00507.x
- Üzümcü, E. (2016). *Büyükleme ve kırılma narsisistik kişilik özellikleri ile ilişkili faktörlerin şema terapi çerçevesinde incelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi.
- Walker-Donnelly, K., Scott, D. A. ve Cawthon, T. W. (2019). Introduction: overview and application of career development theories. *New Directions for Student Services*, 2019(166), 9–17. doi:10.1002/ss.20303

- Yeşilyaprak, B. (1995). Mesleki gelişim kuramları üzerine bir eleştirel değerlendirme. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2 (6), 22–25.
- Zhou, L., Li, G. H., Liu, C. L., Wang, J., Huang, Y. X., Feng, J. C. ve Meng, F. X. (2017). Gender differences in narcissism: a meta-analytic review. *Science and Technology of Welding and Joining*, 22 (5), 438–445. doi:10.1080/13621718.2016.1251733

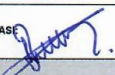
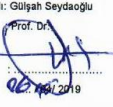
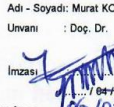
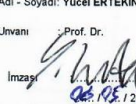
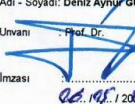

8. EKLER

8.1. Etik Kurul Onay Belgesi

CAG ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ / ARAŞTIRMA / ANKET / ÇALIŞMA İZİN / ETİK KURULU İZİNİ TALEP FORMU VE ONAY TUTANAK FORMU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ		
T.C. NOSU	16337166586	
ADI VE SOYADI	Beyhan HACIOĞLU	
ÖĞRENCİ NO	201710057	
TEL. NO. 'LARI	0554 963 82 58	
E - MAİL ADRESLERİ	bay_hacioglu@hotmail.com	
ANA BİLİM DALI	Psikoloji Ana Bilim Dalı	
PROGRAM ADI	Psikoloji Yüksek Lisans Programı	
BİLİM DALININ ADI	Sosyal Bilimler	
HANGİ AŞAMADA OLDUĞU (DİERS / TEZ)	Tez Aşamasında	
İSTEKDE BULUNDUĞU DÖNEME AIT DÖNEMLİK KAYDININ YAPILIP-YAPILMADIĞI		
2018 / 2019 - BAHAİR DÖNEMİ KAYDINI YENİLEDİM.		
ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ BİLGİLER		
TEZİN KONUSU	Meslek Seçimi ile Narsistik Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırılması	
TEZİN AMACI	Bu çalışmanın amacı narsistik kişilik özelliklerinin öğretmenlik, doktorluk ve avukatlık meslek adayları arasında karşılaştırılması, narsistik kişilik alt boyutlarının meslek arasındaki dağılımını incelemektir.	
TEZİN TÜRKÇE ÖZETİ	Kişiliğin temelinde doğuştan gelen aşağılık duygusu ve bu duyguyu telafi etme çabaları vardır. Narsistik kişilik, bireyin kendisini değerlerinden daha aşağılık ve önemsiz algılamasını telafi etmeye çalışmasından kaynaklanmaktadır. Psikanalitik çevrede yetişip daha sonra psikanalitik ekolünden ayrılan ve kendi ekolünü (Kendinçlik Ekolu) kuran Kohut'a göre biz yaşamımızda yönlendiren şey libidinal enerjinin ziyade kendilik duygusuna geliştirme ihtiyacıdır. Bu yüzden de yalnızca diğer insanlara değil narsizme de ihtiyaç duyduğumuzu düşünmüştür. Jungyan modele göre narsizm, egonun benliğini kişisel nitelikleriyle doyulmadığı bir aşırmasıdır. Bu enflasyon sınırlarımızı sınırlı, sınırlı varlıklar olarak uyuşturduğumuzda ortaya çıkar. Bu aşırıda narsistik kişilik özelliklerinin öğretmenlik, doktorluk ve avukatlık meslek adayları arasında karşılaştırılması, narsistik kişilik alt boyutlarının meslek arasındaki dağılımı incelenmektedir. Bu araştırmada Çukurova Üniversitesinde okuyan Tıp fakültesi dönem 1 ve dönem 5-6 öğrenciler, eğitim bilimleri fakültesi, güzel sanatlar, hukuk fakültesi ve mühendislik fakültelerinde dönem 1 ve dönem 4 öğrencilerine sosyo-demografik bilgilerin tespit edilmesi amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ve Narsistik Kişilik Envanteri (NPI) uygulanacaktır. Araştırma sonucu, bireylerin mesleklerini icra ederken narsistik eğilim taşıyıp taşımadıklarının ortaya konulması mesleki başarı, olumlu iletişim geliştirebilmeleri açısından önem olacaktır.	
ARAŞTIRMA YAPILACAK OLAN SEKTÖRLER / KURULULARIN ADLARI	Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi- Eğitim Bilimleri Fakültesi- Güzel Sanatlar Fakültesi- Hukuk Fakültesi-Mühendislik Fakültesi	
İZİN ALINACAK OLAN KURUMA AIT BİLGİLER (KURUMUN ADI - ŞUBESİ/ MÜDÜRLÜĞÜ - İL - İLÇESİ)	Çukurova Üniversitesi Rektörlüğü	
YAPILMAK İSTENEN ÇALIŞMANIN İZİN ALINMAK İSTENEN KURUMUN HANGİ İLÇELERİNDE HANGİ KURULUMUNA HANGİ BÖLÜMÜNDE HANGİ ALANINA/ HANGİ KURULULARDA/ HANGİ GRUBA/ KİMLERE/ NE UYGULANACAK/ GİBİ AYRINTILI BİLGİLER	Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi 1. dönem ve 5.6. dönem öğrencileri ve eğitim bilimleri güzel sanatlar, hukuk fakültesi ve mühendislik fakültesi 1. dönem ve 4. dönem öğrencileri	
UYGULANACAK OLAN ÇALIŞMAYA AIT ANKETLERİN/ ÖLÇEKLERİN BAŞLIKLARI/ HANGİ ANKETLERİN- ÖLÇEKLERİN UYGULANACAKI	1) Ek-1 Kişisel Bilgi/Anket Formu (2 sayfa) 2) Ek-2 Narsistik Kişilik Envanteri (1 sayfa)	
EKLER (ANKETLER, ÖLÇEKLER, FORMLAR GİBİ EVRAKLARINI İŞİMLERİYLE BİRLİKTE KAÇ ADİTSA/TAFA OLDUKLARINA AIT BİLGİLER İLE AYRINTILI YAZILACAKTIR)	1) Ek-1 Kişisel Bilgi/Anket Formu (2 sayfa) 2) Ek-2 Narsistik Kişilik Envanteri (1 sayfa)	
ÖĞRENCİNİN ADI - SOYADI: Beyhan HACIOĞLU	ÖĞRENCİNİN İMZASI: 	TARİH: 06/05/2019
TEZ/ ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRME SONUCU		
1. Seçilen konu Bilim ve İş Dünyasına katkı sağlayabilecek.		
2. Anılan konu psikoloji faaliyet alanı içerisinde girmektedir.		
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜNÜN ONAYI		
1. TEZ DANIŞMANININ ONAYI Adı - Soyadı: Gülşah Seydaoğlu Unvanı : Prof. Dr. İmzası: / 05 / 2019 2. TEZ DANIŞMANININ ONAYI (VARSA) Adı - Soyadı: Unvanı : İmzası: / 20..... Adı - Soyadı: Murat KOÇ Unvanı : Doç. Dr. İmzası: / 04 / 2019		
ETİK KURULU ASIL ÜYELERİNE AIT BİLGİLER		
Adı - Soyadı: Mustafa BASARAN Unvanı : Prof. Dr. İmzası: Etik Kurulu Jüri Başkanı - Asıl Üye Adı - Soyadı: Yücel ERTEKİN Unvanı : Prof. Dr. İmzası: Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi Adı - Soyadı: Deniz AYRIN GÜLER Unvanı : Prof. Dr. İmzası: Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi Adı - Soyadı: Ali Engin OBA Unvanı : Prof. Dr. İmzası: Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi Adı - Soyadı: Mustafa Tefvik ODMAN Unvanı : Prof. Dr. İmzası: Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi Adı - Soyadı: Unvanı : İmzası: Etik Kurulu Jüri Yedek Üyesi		
Adı - Soyadı: Unvanı : İmzası: Etik Kurulu Jüri Yedek Üyesi Adı - Soyadı: Unvanı : İmzası: Etik Kurulu Jüri Yedek Üyesi Adı - Soyadı: Unvanı : İmzası: Etik Kurulu Jüri Yedek Üyesi		
ÖY BİRLİĞİ İLE ÖY ÇOKLUĞU İLE		
Çalışma yapılacak olan tez için uygulayacak olduğu Anketler/ Formları/Ölçekleri Çag Üniversitesi Etik Kurulu Asıl-Jüri Üyelerince incelenmiş olup 06.05. / 2019 - 06.05. / 2019 tarihleri arasında uygulanmak üzere gerekli iznin verilmesi taraflarımızca uygundur.		

AÇIKLAMA: BU FORM ÖĞRENCİLER TARAFINDAN HAZIRLANDIKTAN SONRA ENSTİTÜ MÜDÜRÜNE ONAYLATILARAK ENSTİTÜ SEKRETERLİĞİNE TESLİM EDİLECEKTİR.

EKLERİ:
Ek-1 (2 sayfa) Kişisel Bilgi/Anket Formu
Ek-2 (1 sayfa) Narsistik Kişilik Envanteri

50BE-884

8.2. Kişisel Bilgi Formu

Ek 1: Kişisel Bilgi Formu

1. Bölümünüz :
2. Cinsiyetiniz : 1) Kadın 2) Erkek
3. Sınıfınız :
4. Okuldaki ders akademik başarı durumunuzu nasıl tanımlarsınız? 1. Çok kötü 2. Kötü 3. Orta 4. İyi 5. Çok iyi
5. Anne Eğitim Durumu: 1) Okuma yazma biliyor 4) Ortaokul mezunu 2) Okuryazar 5) Lise mezunu 3) İlkokul mezunu 6) Üniversite mezunu
6. Annenizin mesleği:
7. Baba Eğitim Durumu: 1) Okuma yazma biliyor 4) Ortaokul mezunu 2) Okuryazar 5) Lise mezunu 3) İlkokul mezunu 6) Üniversite mezunu
8. Babanızın mesleği:
9. Ailenizin ekonomik durumunu nasıl tanımlarsınız? 2. Çok Fakir 2. Fakir 3.Orta 4. Zengin 5. Çok zengin
10. Ailenizin yapısını nasıl tanımlarsınız? 1) Otoriter 2) Demokratik 3) Orta 4. İlgisiz 5. Koruyucu 6. Diğer.....
11. Nasıl bir ailede büyüdünüz 1. Çekirdek aile (anne baba kardeş) 2. Geleneksel-Kalabalık aile (yakın akrabalarıyla) 3.Tek ebeveynli dar aile (boşanmış,dul vs.) 4. Diğer.....
12. Bebeklik döneminde size kim baktı?(ilk 12 ay) 1. Annem 2. Diğer.....
13. Herhangi bir kalıcı sakatlık – engellilik - özürlülük ya da ciddi bir hastalık var mı? 1. Evet ise lütfen belirtiniz(.....) 2. Hayır
14. Herhangi bir nedenle psikiyatrist-psikolog-sinir doktoruna başvurduunuz mu? 1. Evet ise lütfen belirtiniz(.....)

2. Hayır
3. Hayır ama almam gerektiğini düşünüyorum
15. Mesleğiniz hakkında ne düşünüyorsunuz?
1. Mesleğim gereği özel bir ayrıcalığı hak ettiğimizi düşünüyorum
2. Herkesten farklı bir mesleğe sahip olduğumuzu düşünüyorum
3. Her meslek kadar önemli
4. Gerekli değerin verilmediğini düşünüyorum
5. Çok da özel bir alan olduğunu düşünmüyorum
6. Diğer
16. Okudunuz bölümü isteyerek mi seçtiniz?.....
17. 10 yıl sonra mesleki olarak nerede olacağınızı düşünüyorsunuz(hayal değil gerçek olarak)?
18. Mesleki olarak 10 yıl sonra hayaliniz nedir?

8.3. Narsistik Kişilik Envanteri

Yönerge: Aşağıdaki her bir tutum çifti içinden, lütfen size en uygun olanı belirtiniz.

Ek 2: Narsistik Kişilik Envanteri

1		İnsanlar bana iltifat ettiklerinde bazen utanırım.
		İyi biri olduğumu biliyorum, çünkü herkes böyle söyler.
2		Kalabalık içinde herkesten biri olmayı tercih ederim.
		İlgi merkezi olmayı severim.
3		Pek çok insandan ne daha iyi ne de daha kötüyüm.
		Özel biri olduğumu düşünüyorum.
4		İnsanlar üzerinde otorite kurmaktan hoşlanırım.
		Emirlere uymaktan rahatsız olmam.
5		İnsanları kolayca manipüle ederim.
		İnsanları manipüle ettiğimi fark ettiğimde rahatsız olurum.
6		Layık olduğum saygıyı elde etme konusunda ısrarcıyım.
		Hak ettiğim saygıyı genellikle görürüm.
7		Gösterişten kaçınırım.
		Genellikle fırsatını bulduğumda şov yaparım.
8*		Her zaman ne yaptığımı bilirim.
		Bazen yaptığım şeyden emin değilimdir.
9		Bazen iyi hikaye anlatırım.
		Herkes hikayelerimi dinlemekten hoşlanır.
10		İnsanlardan çok şey beklerim.
		Başkaları için bir şeyler yapmaktan hoşlanırım.
11		İlgi merkezi olmaktan hoşlanırım.
		İlgi merkezi olmak beni rahatsız eder.
12		Otorite olmanın benim için pek bir anlamı yoktur.
		İnsanlar daima otoritemi kabul ediyor görünürler.
13		Önemli bir insan olacağım.
		Başarılı olmayı umuyorum.
14		İnsanlar söylediklerimin bazılarına inanır.
		İnsanları istediğim her şeye inandırabilirim.
15		Kendi kendime yeterim.
		Başkalarından öğrenebileceğim çok şey var.
16		Herkes gibi biriyim.
		Sıra dışı biriyim.

8.4. Çağ Üniversitesi Anket İzin Belgesi

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
ÇAĞ UNIVERSITY

SAYI : 23867972/ 566 - 339
KONU: Tez Anket İzini Hakkında

07.05.2019

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜK MAKAMINA

1. Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programında kayıtlı olup, programdaki kaydı halen devam etmekte olan ve tez aşamasına geçmiş olan 201710057 numaralı **Beyhan HACIOĞLU**, “Meslek Seçimi İle Narsistik Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırılması” konulu tez çalışmasını Çukurova Üniversitesi öğretim üyesi olan **Prof. Dr. Gülşah SEYDAOĞLU** danışmanlığında halen yürütülmektedir.
2. Adı geçen öğrencinin bu tez çalışması kapsamında Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Hukuk Fakültesi ve Mühendislik Fakültelerinde öğrenim gören öğrencileri kapsamak üzere kopyası Ek’te sunulan anket uygulamasının yapılması planlanmıştır.
3. Bu kapsamda, adı geçen öğrencinin bu tez çalışması ile ilgili Ek’lerde sunulan anketi uygulayabilmesi için gerekli iznin verilmesi hususunda bilginizi arz ederim.

Prof. Dr. Ünal AY
Rektör

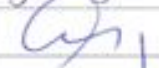
EKLERİ: 3 (Üç) Sayfa Anket Formu Listesi.

8.5. Çukurova Üniversitesi Etik Kurul Onayı

T.C. ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ GİRİŞİMSSEL OLMAYAN KLİNİK ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

Toplantı Sayısı		Tarih
92		4 Ekim 2019

KARAR NO 24- Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji yüksek lisans programında, Prof. Dr. Gülşah Seydaoğlu yönetiminde, Beyhan Hacıoğlu tarafından yürütülmesi öngörülen, "Meslek Seçimi ile Narsistik Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırılması" başlıklı yüksek lisans tez projesi araştırma etiği yönünden değerlendirildi. Toplantıya katılan üyelerin oybirliğiyle uygun olduğuna karar verildi. Projede tez yöneticisi olarak yer alan etik kurul üyesi Prof. Dr. Gülşah Seydaoğlu oylamaya katılmadı.

BAŞKAN	Prof Dr Selim Kadioğlu Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı	
ÜYELER	Prof Dr Davut Alptekin Tıbbi Biyoloji Anabilim Dalı	
	Prof Dr Dinçer Yıldızdas Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı	Toplantıya Katılmadı
	Prof Dr Gülşah Seydaoğlu Biyoistatistik Anabilim Dalı	Oylamaya Katılmadı
	Prof Dr Gürhan Sakman Genel Cerrahi Anabilim Dalı	
	Prof Dr Murat Gündüz Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı	
	Doç Dr Ezgi Özyılmaz Saraç Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı	Toplantıya Katılmadı
	Av. Zehra Bulut Hukukçu Üye	Toplantıya Katılmadı
	Dr Neşe Kayrın Kurum Dışı Üye	

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlık Binası, Balcalı 01330 Adana
Telefon: 0322 338 60 60 dahili 3465, Faks: 0322 338 67 22

9. ÖZGEÇMİŞ

Beyhan HACIOĞLU, 1981 yılı Hatay/Antakya doğumlu. Lisans öğrenimini 2000-2004 arasında Gazi Antep Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde tamamladı. 2006 yılında Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir ilkokulda sınıf öğretmeni olarak göreve başladı. 2017 yılında Çağ Üniversitesi'nde Klinik Psikoloji alanında yüksek lisans yapmaya başladı. Halen Tarsus'ta sınıf öğretmeni olarak görev yapmakta.

